

VÁROSUNK

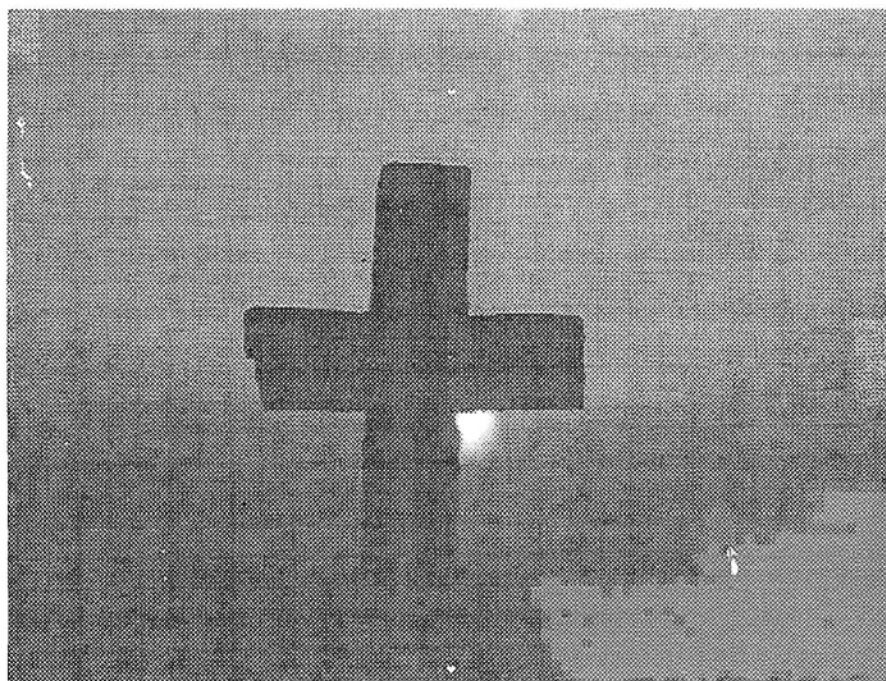
GYOMAENDRŐD

fi keresztény nemzeti gondolat hírnöke

V. évfolyam 11. szám

* Társadalmi, kulturális és hagyományörző folyóirat *

1998. november

Fotó: Császár Claudia

Réthly István:

*Az én
mindennapi
kenyerem*

Mekkora a világ? - A Mi világunk mekkora? Száguldó gépeinkkel is alig valamit tudunk bejárni belőle. Aztán meg bele is fáradunk a száguldásba, - a folyton sietős dolgainkba. Csendre vágyunk. De félelem kerít hatalmába hamar: lemaradunk, - elfut mellettünk a világ, s mi majd nem tudjuk soha behozni lemaradásunkat. Félünk: - hátrányos helyzetbe kerülünk, mások megelőznek.

Ez a rohanás lenne a cél, - ez a fáradtság?

Ezzel az életérzéssel nehezen tudjuk átlépni a csend birodalmának kapuit. Most, Halottak napján mégis odavitt bennünket a kegyelet, - az együttérzés, - a szeretetteljes emlékezés. Odavisz a temetőbe, - hol szeretteink sírhantjai hirdetik, a szívünkhöz nőtt rögök, hogy ez a világ sokkal nagyobb, mint érzéseink tanúsítják, - mert akik elmentek, azok is vannak valahol, s ez a valahol nem a föld, hanem a láthatatlan lét világa.

Mekkora világ? Nemcsak bennünk él az emlékezés, hanem ez az emlékezés bennünk azért születik meg, mert az élet maga tanít meg átlépni gondolatban a látható szűk világ korlátait, s "beletekinteni" lelki szemünkkel abba a másik világba. Mindenszentek napja, ez a nap öröm, a dicsőség, az örvendezés napja. Idősebb testvéreinkhez száll gondolatunk, kikről hisszük: élnek, - célba jutottak, az Atya áldottai, kik megkapták azt az országot, melyet a földi küzdelmükben az igaz úton járva célratörően elértek. Örvendezzünk Mindszentek ünnepén.

Halottak napja az együttérző szeretet napja, gondolatunk azoknál

időz, kik tisztulásra várnak. Minél inkább a más világ méreteiben kezdünk gondolkozni, annál inkább érezzük kicsinységünket, - s ösztönözve érezzük magunkat ennek a "más" világnak méreteihez méltóan megszólalni. Így tör fel bennünk az imádság. Óh, mennyire küszködünk önmagunkkal s ügyetlenségünk fogva tartja lelkünket.

A láthatók között még csak eligazodunk, de mikor az új, végtelen világ kapui tárulnak fel, meglepődünk, s talán félve igyekszünk lelkünkben becsukni a kapukat, mert megréttünk a távlatoktól. Mekkora az egész világ? Nem hossz és súlymértékkel jelzik nagyságát, - hanem a lelkünk örökké élni akaró vágyakozása érzékeli a végtelen világ hírnökeinek üzenetét. Itt már a hit fog kézen s reményt csöpögtet sajtó szívünkbe. Megtanít arra, hogy az igazi szeretet, az egész, nagy, végtelen világ Urának hozzánk, kicsiny önmagunkhoz lehajló, s bennünket magához emelő jóságában áll. Aki azt akarja, hogy a mi örömünk teljes legyen.

Temetőben járok, a sírokon még friss, holnap már a hajnali fagytól dércsípte virágok, - egy-egy gyertya lobban szelid lángocskájával. A költő szavaira emlékezem: "elhull a virág, eliramlik az élet".

Aztán a költőnél magasabb iskolából tanulva mondogatom:

"Minden test olyan, mint a fű és minden szépsége, mint a mező virága, - de Istenünk szava örökké megmarad." (Iz 40. 7-8.)

Ezért az én mindennapi kenyerem, az ő mindörökké megmaradó "Igéje".

AZ ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSOK EREDMÉNYE

„Az egyes polgárnak a közdolgok folyásába tekinteni joga és kötelessége.”
(Kölcsey Ferenc)

Győzött a polgári összefogás Gyomaendrődön!

POLGÁRMESTER: Dr. DÁVID IMRE

EGYÉNI VÁLASZTÓ KERÜLETEK KÉPVISELŐI:

1. számú egyéni választókerület Vass Ignác MSZP
2. számú egyéni választókerület Dr. Kovács Béla MSZP
3. számú egyéni választókerület Czibulka György független
4. számú egyéni választókerület Dezső Zoltán FIDESZ -MKDSZ-MDF
5. számú egyéni választókerület Hangya Lajosné független
6. számú egyéni választókerület Knapcsek Béla MSZP
7. számú egyéni választókerület Véha Lászlóné FIDESZ-MKDSZ-MDF
8. számú egyéni választókerület Dr. Valach Béla független
9. számú egyéni választókerület Császárné Gyuricza Éva FIDESZ-MKDSZ-MDF
10. számú egyéni választókerület Jakus Imre független.

KOMPENZÁCIÓS LISTÁS KÉPVISELŐK:

FIDESZ-MKDSZ-MDF	Bátori Gyula MDF, Kovács Attila FIDESZ
FÜGGETLEN KISGAZDA PÁRT	Tótka Sándor, Gellai Imre
MSZP	Babos László
MSZDP	Jenei Bálint, Garai János
FÜGGETLENEK	Czibulka György, Hangya Lajosné, Jakus Béla, Dr. Valach Béla
CIGÁNY KISEBBSÉG	Ilj. Dógi János
NÉMET KISEBBSÉG	Hack Mária

ÖSSZESÍTÉS:

FIDESZ MAGYAR POLGÁRI PÁRT	
MAGYAR KERESZTÉNYDEMOKRATA SZÖVETSÉG	
MAGYAR DEMOKRATA FÓRUM	5 fő 26.3 %
MAGYAR SZOCIALISTA PÁRT	4 fő 21.1 %
MAGYAR SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT	2 fő 10.5 %
FÜGGETLEN KISGAZDA PÁRT	2 fő 10.5 %
CIGÁNY KISEBBSÉG	1 fő 5.3 %
NÉMET KISEBBSÉG	1 fő 5.3 %
FÜGGETLENEK	4 fő 21.0 %

ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐK HUNYÁN

Polgármester HUNYA TIBORNÉ

Képviselek:

Dr. FABÓ JÁNOS
FARKAS BÉLA
PINTÉR BÉLA
RACZKÓ ENIKŐ
SZILÁGYI ANDRÁS ZOLTÁN
SZMOLA ILDIKÓ
VASZKÓNÉ HUNYA MÓNICA

SZERKESZTŐSÉGÜNK ÜDVÖZLI **Dr. DÁVID IMRE** POLGÁRMESTER URAT ÉS **HUNYA TIBORNÉ** POLÁGMESTERASSZONYT A GYOMAENDRŐDI ÉS HUNYAI KÉPVISELŐ-TESTÜLET TAGJAIT. KÍVÁNJUK, HOGY A KÖZJÖT SZOLGÁLVÁ TELJES SZÍVVEL-LÉLEKKEL MUNKÁLKODJANAK TELEPÜLÉSÜK ÉRDEKÉBEN!

Madizol Kft

*Minőségi női cipők nagy választékban,
kedvező áron*

Telephely: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 45.
Telefon: 06/66 386-578
06/30.436-781

MINDENT EGY HELYEN

PIKTOR BOLTBAN!
Gyomaendrőd, Fő út 204.
Telefon: 66-386-611.)

Kaphatók:

- festékek, lakkok, ecsetek,
- szerszámok, csavarok, szegek,
- ragasztók, zárák, vasalások,
- és linóleumok

PADLÓ BURKOLÓ LAPOK MINTA UTÁN,
HOZZÁ RAGASZTÓK, FUGÁZÓ ALJZAT KIEGÉSZÍTŐ.

TURUL CIPŐ GYOMAENDRÖD

Szabadság tér 2.
Telefon: 66/386-891
66/386-251

A TURUL CIPŐBOLT
új helyen: Gyomaendrőd,
Fő u. 204.
(a Gyógyszertár mellett)

Megújult választékkal, bevezető áron kínálja termékeit.

VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT!

Corvo Bianco Schuh Bt.

Corvo bianco

Cipőipari Bt.
5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎(30) 457-148

Női, Leányka-, és Fiú
cipőgyártás

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

NAGY SIKER VOLT! Október 16-án a református templomban nagy sikerrel szerepelt a Gyomaendrödi Zenebarátok Kamarakórusa. A műsoron Albinoni, Bach, és Pergolesi művek hangzottak el. A zenei világnap alkalmából rendezett hangverseny kiemelkedő alakja volt Erdeiné Muci Márta, aki nemcsak mesteri hegedűszólójával, de a Stabat Mater-ben (Mária-himnusz) nyújtott szoprán énekével kápráztatta el közönségét. A hallgatóság tetszésnyilvánítása sem maradt el; a műsor végén felhangzó, kissé bátortalanul, de egyre erősödő tapsal köszöntük meg e csodálatos estét. Köszönet illeti a szervezőket Holubné Hunya Anikót és Erdeiné Muci Mártát, akik fáradságot nem kímélve - támogatás hiányában - maguk vállalkoztak a szervezéssel járó összes munka elvégzésére. Reméljük a jövőben egyre több alkalommal hallhatjuk a Kamarakórust, s a jövőben talán a támogatókban sem lesz hiány.

TOTÁL VEGYESÁRUK ÜZLETHÁZA LEGÚJABB AJÁNLATA:

(Endrödi u. 1. Háztartási Bolt)

Tel: 386-637, vagy
06-20-9254-663

Étolaj

1 literes 220.-Ft/l.

Burgonya, hagyma, alma
állandóan itt a legolcsóbb!

Hipó 20.-Ft/l.

Továbbá:

Női-, férfiszokni
70.-Ft/pár

TELEK ELADÓ

A festői környezetéről híres balatoni helységben Révfülöpön 400 négyszögöles telek eladó. Érdeklődni lehet a 06-87-321-315-os telefonszámon.

KÖZLEMÉNY

Véhané Szedlák Ildikó listelellettel értesíti jövőbeni ügyfeleit, hogy a Hungária Biztosító üzletkötőjeként mind gépkocsival, lakással, nyugdíjpénztárral, életbiztosítással, és általában minden biztosítási ügyben szívesen áll rendelkezésre. Telefonon való előzetes időegyeztelés a 284-401 telefonszámon, vagy személyesen a Sugár u. 105 sz. alatt lehet.

Az Endrödi Tőjházban tartotta ez évi ülését a **Honismereti Kör**. A Honismereti Kör régi és új tagjai igen nagy létszámban vettek részt. Szabó Zoltánnét megválasztották szervező titkárnak. A jövő évben kiadásra kerülő "Endrödi füzetek" témáját is meghatározták, és a feladatokat személyekre bontották. Az ülés jó hangulatban ért véget.

Köszönet a Választóknak!

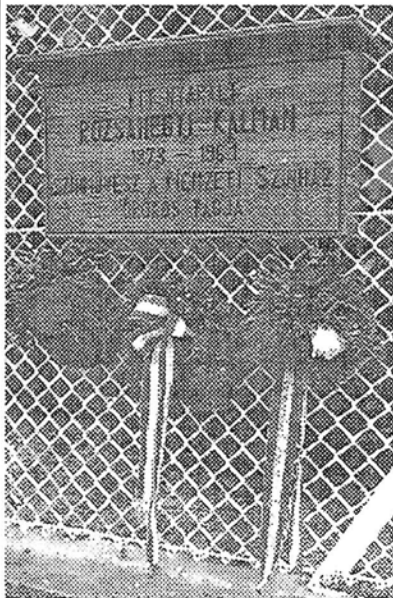
Nagyon nagy tisztelettel mondunk köszönetet a 7-es és 9-es Választókerületben lakóknak, akik október 18.-án elmentek szavazni. A választók többségének akarata alapján képviselői mandátumhoz jutottunk.

Köszönjük a hitet és a bizalmat:

Császárné Gyuricza Éva
9-es körzet képviselője

Véha Lászlóné Szedlák Ildikó
7-es körzet képviselője

RÓZSAHEGYI EMLÉKTÁBLA AVATÁS LEÁNYFALUN

Örömmel tettünk eleget a leányfalui Művelődési Ház meghívásának, amikor szeptember 26-án adalátogatunk. Délután 3 órai kezdettel meghitt ünnepségen vehettünk részt. A Rózsahegy Kálmán utca 5. sz. ház falára elhelyezésre került egy gyönyörű keményfából faragott emléktábla, mely mostantól kezdve őrzi annak emlékét, hogy a nagy mester néhány évet itt töltött e festői környezetben.

Szuhay Balázs színművész úr emlékezett meg meleg, közvetlen szavakkal a nagy színművészről, a Nemzeti Színház örökös tagjáról, a színiiskola alapítójáról, kinek iskolájában ő maga is tanítványa lehetett. Hallhattuk Szabó Enikő alföldi és székely dalainak csodálatos előadását. Majd a Művelődési Ház igazgatója felavatta az emléktáblát.

Koszorút helyezett el a Rózsahegyi Ált. Iskola megbízásából Fülöp Imréné és Márton Gábor nyugdíjas pedagógus. Az Endrődiek Baráti Köre nevében Császárné Gyuricza Éva helyezte el a megemlékezés koszorúját.

A KÖZÖSSÉGI HÁZ NOVEMBERI PROGRAMJA

7-8-án	8:00-16:00 óráig	Galambkiállítás a földszinti teremben
7-én	18:00 órától	A Selyem úti óvoda jótékonyági vacsorája
11-én	15:00 órától	Vérnyomás, vércukorszint és testsúlymérés a földszinti teremben, Cukorbeteg Klubja szervezésében, nem csak klubtagok részére!
11-én	17:00 órától	Cukorbeteg Klubja
11-én	18:00 órától	Zenes est a Magányosok Klubjában. Minden érdeklődőt várunk!
14-én	18:00 órától	A Gazdakör vacsorája
16-án	18:00 órától	Az I.sz. Nyugdíjas Klub vacsorája
19-én	9:00-13:00 óráig	Ruhavásár (GÉNIUSZTEX Bp.)
21-én	18:00 órától	Balyusbál a Magányosok Klub tagjainak
27-én	16:00-20:00 óráig	TINI DISCO Belépő: 100.-Forint.

ALAPÍTVÁNY A SIKETEK ÉS NAGYOTHALLÓK MEGSEGÍTÉSÉRE

Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy Újházi Ernő Dezső és Vaszkó András alapítványt hoztak létre a gyomaendrödi siketek és nagyothallók megsegítésére. Kérjük mindazokat, akik - bármily csekély összeggel - támogatni kívánják e nemes célkitűzést, juttassák el adományaikat az Endröd és Vidéke Takarékszövetkezet Gyomai kirendeltségén vezetett 53200125-10004555. számú csekkszámla felhasználásával.

Alapítvány az Endrödi Szent Imre Plébániáért

Tudatjuk mindenkivel, hogy ALAPÍTVÁNYT hoztunk létre, azzal a céllal, hogy segíthessük az Endrödi Szent Imre Plébániát feladatai ellátásában. Az Alapítvány neve: Endrödi Szent Imre Plébániáért, címe: 5502 Gyomaendröd Fő út 1. A feladatokból kiemeljük, az egyház kezelésében lévő temetők karbantartását, a templom, az orgona, a plébánia karbantartását. Az Alapítvány nyílt, csatlakozhat hozzá minden belföldi és külföldi magán és jogi személy, készpénz befizetéssel, vagyontárgyak, szolgálatások nyújtásával.

A számlaszám: ENDRÖD ÉS VIDÉKE TAK.SZÖV. 53200015 - 10003231.

Alapítók: Ambrózi László, Császárné Gyuricza Éva, Dr. Gyuricza Béláné, Újházi Ernő Dezső, Szabó Dezsőné, Vaszkó András.

Rózsahegy Kálmán Általános Iskola hírei

Az 5. osztályos tanulók interjúja! vesznek részt a PHARMAVIT Rt "Életrevaló plusz" vetélkedőjében, melyen az iskola egyik nyugdíjas nevelőjét szövelik meg öt évtizedes működéséről.

Rózsahegy Kálmán születésének 125. évfordulóján, október hatodikán, nívós műsorral emlékeztek meg névadójukról.

Szeptember 11-én, őszi túrán vettek részt az iskola tanulói, mely kellemes főzéssel zárult.

Október 9-10-én hulladékgyűjtést rendezett az iskola önkormányzata nagy sikerrel. Köszönjük a szülők és a lakosság segítségét.

ISKOLAVEZETÉS

In memoriam

Szülföld: Bölcső, majd koporsó! új kenyér íze, lepergő könny sója,
Sarkesillag a négy égtáj felől! öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Anyanyelved billyogként jelöl! Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld, s ivadékainkba szebb jövő!

Tímár Máté

TANKÓ ANDRÁS

Zilah 1928 - Békéscsaba 1968.

Harminc esztendeje, hogy fiatalon, negyven évesen, távozott körünkből. Édesapja vasutas volt. Az elemi iskoláit Zilahon, 6 gimnáziumi osztályt Csíkszeredán végzett, majd átiratkozott a Marosvásárhelyen működő tanítóképzőbe. Utolsó tanuló éveit már Szegeden fejezte be, 1946-ban. Ott szerzett tanítói oklevelet. Tehetséges zenész és ügyes tornász volt.

Szülei elhagyva Erdélyt (Észak-Erdélyben Mádifalván dolgozott édesapja a MÁV-nál) átjövve hosszabb időt vasúti kocsiban laktak. Aztán Tapolcára vetette őket a sors, végül Békéscsabán állapodtak meg. Bandi bátyja, mint egyetlen testvére, ma is ott él.

Orosházán tanyai iskolában kezdte meg működését. A szomszédos tanyaiskola tanítónője Szabó Irma 1948-ban lett a felesége. Két gyermekük született; András, aki jó

nevű szülész és nőgyógyász Kecskeméten és Ildikó, aki Békéscsabán óvónő. Három unokájuk lett, akiket nagyapjuk sajnos már nem láthatott életében.

A sikeres oktatói-nevelői munkát végző tanyai tanítót Csorváásra helyezték vezető beosztásba, majd a járási székhelyen Mezőkovácsházán végzett becsületos, értékes munkát.

Még 1952-ben a Párt által üldözött Szabó Bálint és felesége náluk talált védelmet és biztonságot Endrődről menekülve, miután minden vagyonuktól - ház, szélmalom, föld, gépek, - megfosztva földönfutókká lettek.

Nagy Imre kormánya hozta enyhülés idején, előbb az idős szülők, majd 1956. okt. 1-én a Tankó házaspár is, Endrődön lelt munkahelyet. Mindketten testnevelés szaktanítói oklevelet szereztek Baján.

András sikeres testnevelői tevékenysége nagy elismerést váltott ki a járásban. Fáradhatatlanul képezte magát. A Testnevelési Főiskolán edzői és játékvezetői képesítést szerzett. Járási edző-testnevelő felügyelői megbízást kapott Gyomán, majd Szeghalmon lett felügyelő. Endrődön Öregszőlőben igazgatói munkát végzett, majd Szeghalmon járási tanulmányi felügyelettel bízták meg.

Kevés szabadidejében kedves pihenést jelentett a Körösökön való sporthorgászat. Tragikus hirtelenséggel tört rá a betegség. Előbb egyik szemét operálták ki, azonban a robbanásszerűen áttételeződött daganatos betegség 1968 januárjában, rövid küzdelemben legyőzte fáradhatatlan, örökké tevékeny testét. Békéscsabán a kórházban halt meg.

Hamvai a Szarvasvégi temetőben sógora (Szabó Dezső) és felesége, és szülei (Szabó Bálint és neje) mellett alussza örök álmát. A pedagógusok részéről Ricsei Balázs köszönt el meghatározó szavakkal. Többek közt így emlékezett meg halott munkatársáról:

"Nyugtalan bolyongó tűz voltál, amely szelíden melengedett, és hévvel perzselt tűz, amely a nagy lobogásba úgy elemésztette önmagát, hogy észre sem vette. Kéz voltál, mely egyszerre kemény ököl- és simogató tenyér... ember, aki rombol és teremt. Kereső értelem, mely kutatta a jót, és néha megtalálta a rosszat is, nyílt és őszinte víz, mely hol csendesen folyik, hol néha háborog. Hiányod szinte tapintható, a szünetekben, a csendben, amikor nem lesz, aki felidézzen hegedűjén egy feledni indult nótát. Fiad, lányod, párod, szeretteid, barátaid és tanítványaid végezzük tovább, amit itt hagytál, a munkát, amit aranyra szerettél. Búcsúzunk tőled Tankó András, rövid, de szép és gazdag életed végén! Minket még vár a munka, a harc, a békés, boldogabb világért. Barátunk, Isten veled."

A megyei újság (Békés Megyei Néplap) megemlékező soraiban olvasható volt: "...jónéhány sportágban szerzett versenybírói, edzői minősítést. Nem volt olyan rendezvény, községi, járási, megyei bajnokság, spartakiád verseny, ahol ne tűnt volna fel mosolygós arcod, hozzáértésedről tanúskodó tanácsaiddal. Tanítványai, sportolói, munkatársai a lelkiismeretes sportvezetőt, sportembert tisztelték berne."

Sokunknak van sok oka, hogy hálával és szeretettel ébressze fel emlékedet. Isten veled!

MÁRTON GÁBOR

„Harmadik kacsintásra kerültem Endrődre...”

Szeptember 27-én a reggeli szentmisén köszöntöttük Tóth Mihály kántor urat, aki 40 éve szerezte meg kántori diplomáját. Ebből az alkalmából köszönti őt VÁROSUNK szerkesztősége.

Kántor úr! Ma ünnepeltünk Önt, kiről olvasóink is keveset tudnak, pedig tehetségét az egész Szeged-Csanád Megyei Egyházközség ismeri. Kérem, mutakozzon be olvasóinknak.

1941. december 31-én születtem Dombiratoson. Szüleim egyszerű földművesek voltak. Apám 1943-ban bevonult katonának, majd fogságba esett. Ott halt meg haslvéséssel. Egyedül maradtam édesanyammal két és fél évesen. Nővérem még a háború előtt meghalt. Nem maradt más, csak a hit, mely átsegített bennünket a nehézségeken. Hat éves koromtól már ministráltam. Iskolába Dombiratoson jártam. 12 éves voltam, amikor az ottani esperes Gönczy Károly atya megkérdezte tőlem, volna-e kedvem zenét tanulni? Ugyanis nem volt kántor a faluban. Belevágtunk. Elkezdett velem foglalkozni és 1954 advent első vasárnapján, már a misén egyedül orgonáltam és énekeltem.

Akkor Ön egy tehetséges gyermek volt. Mit szóltak ehhez a nevelők, az iskola igazgatója?

Nem örültek, ugyanis akkor volt a legerősebb a vallásüldözés itt a Viharsarokban. Bár az iskola igazgatója nem akarta engedni, hogy a 8. osztály után levizsgázzam, de az esperes úr közreműködésével ez mégis sikerült. Azonban arra vigyáztak, hogy énekből keltesnél jobb jegyet ne kapjak, hogy eszembe se jusson a továbbtanulás szándéka.

Mi történt a 8. osztály elvégzése után?

Akkoriban csak az tanulhatott tovább, akinek a párttitkár engedélyt adott. Sem én, sem aki hiltanra járt nem tanulhatott tovább. Akkor kezdtem komolyan venni a budapesti kántorképzőt. 200 jelentkező közül csak 45 főt vettek fel, s én is köztük voltam, pedig csak 14 és fél éves voltam. Akkor 1956-tól irántuk.

Kik tanították?

Nagy szerencsém volt, mert a jobbnál-jobb egyházenészek kikerültek az akadémiáról, akik így a kántorképzőbe jöttek tanítani. Köztük volt: Lisnai Szabó Gábor, Gergely Ferenc és Kopeczki Alajos orgonaművészek, Bors Irma szollezstanár, Béres György, aki gregoriánt tanított.

Hogy teltek a tanuló évek?

Gyorsan. Az érdekesség az volt, hogy minden évben újra-és újra felvételezni kellett. 1958. aug. 1-én kaptam meg a kántori diplomát.

Hogyan tudott elhelyezkedni?

Akkor rögtön sehogysém. Munkakönyvet csak a Tanács adhatott ki. Dombiratoson akkor talarozták a templomot. Az esperes úr segítségével felvettek segédmunkásnak. De mivel nem voltam még 18 éves, így munkakönyvet nem kaphattam. Otthon kántorizáltam.

Mi történt azután, hogy betöltötte a 18-ik életét?

Ceglédbercelen kántori állásra hirdettek pályázatot. Fix fizetés + stóla + SZTK. Jelenkeztem. A 41 jelentkező közül a zeneértő bíráló bizottság engem választott. Így 1972-ig ott kántorkodtam. Édesanyám is velem jött.

Ezt követően mi történt?

Szeles atya kérésre, Battonyára kerültem és ott voltam 1982. júliusáig.

Kicsit előre mentünk az időben. Ön folyamatosan képezte magát, mondjon erről néhány szót.

1967-68-ig jártam hangképzésre Budapesten Posszert Emilia országos hírv tanárhoz. 1968-ban Budapesten a Zeneakadémiára jelentkeztem népdal, magyar nóla, és operett

szakra. Tanárain voltak többek között: Béres Ferenc, Vörös Sári, Szalay Iászló, Dr. Darvas Lujza szollezstanár. 1969-ben kaptam meg a működési engedélyt. 1973-ban Szegeden a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára jártam. Majd elvégeztem az orgona és opera szakot, ami 4 éves időtartam volt. Ezt követően megkaplam a működési engedélyt.

Beszélgelés közben jutott eszembe, hogy a középiskolás éveiről nem mondott semmit.

Jól érti. Középiskolás végzettségem nincs, de mint látja mégis felvettek a Zeneakadémiára.

Ezt hogy értsem?

Háromszor fogtam neki a középiskolának. Monoron irakoztam be először az ottani középiskolába. A fél éves vizsga után közölték, hogy tanulmányaimat tovább nem folytathatom. A megyei tanfelügyelő közölte, hogy a dolgozó nép elől nem vehetem el a helyet. 1968-ban Cegléden irakoztam be. De a helyzet itt is ugyanaz volt, mint Ceglédbercelen. 1973-ban Battonyán próbálkoztam. Az első félév után innen is kirúgtak. Ekkor belefáradtam az egészbe. Így hát nincs középiskolai végzettségem.

Térjünk vissza 1982 nyarára, amikor Endrőd lett a következő állomás.

Igen, de tudni kell, hogy Endrődön 1968-ban már jártam, akkor Mátai-Tóth atya hívott, de akkor jelentkezett a Lőrincz nevű kántor, így esélyem nem volt. 1977-ben Marosvári atya hívott, de akkor én nem vállaltam. Végül 1982-ben Timár atya buzdítására és ígérelére igent mondtam. Előtte pedig Battonyán nagyon jó helyem volt. Így harmadik kacsintásra sikerült ide jönnöm.

Lassan végére érünk a beszélgetésnek. Kérem, mondja meg nekünk, hogy Önnek mit adott ez a nap? Rendhagyó szentmisén köszöntük meg Istennek az Ön munkáját, az ön 40 évét. Mondhatom, hogy a falu apraja nagyja itt volt, mert telt ház volt a templomban.

Kicsit meghatódtam. Rájöttem, hogy minél tovább vagyok ebben a szakmában, hivatásban, egyre kevesebbet tudok, még mindig óriási anyag van, amit meg kellene tanulni. Az idő pedig nagyon véges. Meglepődtem, hogy ez a 40 év milyen rövid volt, pedig a leladat még rengeteg. A mai misén is megéreztem, hogy nagyon gondosan kell kezelni a hittanos gyermekeket. Mi már idősödünk és elfogyunk, de ők ezt tovább tudják vinni. Ebben fontos szerepe lehet többek között egy egyházi iskolának, mert a zene a vallást, a hit a zenét legjobban az egyházi iskola tudja előre vinni.

Ugye az ön életében az édesanyja fontos szerepet játszik?

Igen! Ő az, aki sokat segített nekem. Nagyon örült sikereimnek. Nagyon sokat dolgozott és még dolgozik is értem.

Utolsó kérdésem. Hogyan örökli át azt a tudást, amit áldozatos és kitartó munkával megszerzett?

Próbálok tudásomat az egyházi iskolában lévő zenepedagógusnak átadni, ebben látom a jövőt. A meglévő énekkarunkkal próbáljuk az ünnepeinket színesíteni. Sőt! Kértem a Zenebarátok Kamarakórusát is, hogy ne zárkózzanak el az egyházi ünnepek elől. Legyen az akár katolikus, református, mert ez mind jó alkalom az éneklésre. Az énekkarnak is élmény az ünnepeket szebbé tenni. Én is elmegyek a református gyülekezetbe. Jöjjenek ők is, így többet szerepelhetnek.

Köszönöm a beszélgetést. További munkájához kérjük Isten áldását, hogy még hosszú időn át szolgálhassa egyházközségünket Endrődöt.

Köszönjük és köszöntjük!

NOVEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnapokon: 8-kor, és este 5-kor, hétköznap reggel fél 8-kor.
Advent hétköznapjain rorate hajnali mise reggel 6-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnája: Minden hónap 2. és 4. vasárnapján, fél 12-kor. (november 8, és 22)

Hunya

Vasárnapokon: délelőtt 10-kor.

Hétköznapokon: kedden, csütörtökön és szombaton este 5-kor, valamint elsöpéntekenként is, este 5-kor. A szombat esti mise előesti mise, így érvényes vasárnapra.

Gyoma

Vasárnapokon 10-kor, hétköznapokon 15 órakor. Kedden reggel 8-kor.

NOVEMBER HÓNAP ÜNNEPEI

1. vasárnap: MINDENSZENTEK
2. hétfő: Halottak napja
3. kedd: Porres Szent Márton
4. szerda: Borromeo Szent Károly püspök
8. csütörtök: Szent Imre herceg
9. hétfő: A Lateráni bazilika felszentelése
10. kedd: Nagy Szent Leó pápa és egyháztanító
11. szerda: Toursi Szent Márton püspök
12. csütörtök: Szent Jozafát püspök és vértanú
13. péntek: Magyar szentek és boldogok
19. csütörtök: Árpád-Házi Szent Erzsébet
21. szombat: Szűz Mária bemutatása a templomban
22. vasárnap: Krisztus, a mindenség Királya
24. kedd: Szent Dung-Lac András, áldozópap és társai vértanúk
29. vasárnap: Advent 1. vasárnapja
30. hétfő: Szent András apostol

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola Szülői Munkaközössége 1998. október 24-én "Szüreti vacsorát" rendezett a Katona József Művelődési Házban.

A vacsora hangulata nagyon jó volt! Az iskola nevelőtestülete és a Szülői Munkaközössége köszöni a Szülőknek és a támogatóknak az adományokat, melyekkel hozzájárultak a rendezvény sikeréhez!

1. Körösi Weekend Horgász és Vas-
műszaki Üzlet
2. MAGÉP PC
3. Kner Nyomda
4. Andi Butik
5. Tandi Butik
6. Lakatos Nyomda
7. Andódy Könyvkötészet
8. Sebők és Sebők
9. Dinya Imre Vas- és Műszaki Bolt
10. Várfi András - Gazdabolt
11. Zsolt Élelmiszer
12. Zöld Cukrászda
13. Endrőd és Vidéke Tokarekszüvet-
kezet
14. Agrofém Kft.
15. Rostélyos Hűsolt
16. Babecz és Társa
17. Sikér GMK
18. Botlik Élelmiszer
19. CUTI BT
20. Biatolipress BT.
21. Fülöpné Gellai Zsuzsanna

Támogatók:

1. Illatszertolt
22. Szarka Csilla látszerész
23. Berény Color Papírbolt
24. Totó-lottó Kirendeltség
25. 100,- Ft-os Üzlet
26. AGRO Áruház - Forkas Máté
27. COLOR SHOP Papírbolt - Uhrin
Emese
28. Kalamáris Papírbolt
29. Piktorbolt
30. Iparcikk BT.
31. Nagy Ferencné vállalkozó
32. PROMINENT BT.
33. Anna Élelmiszerbolt
34. Balázs Imre Háztartási Bolt
35. Benga Ferenc vállalkozó
36. Neibert László vállalkozó
37. SEPSIKER KFT.
38. Hegedüs Margit kozmetikus
39. Corvo Bianco
40. Üvegház
41. Vatt GMK.
42. Németh Dezső vállalkozó
43. Hegedüs József - Stop Shop
44. Vaszkó Sándorné
45. R és T
46. Timár Gyuláné vállalkozó
47. Margó Virágbolt
48. Lizák Kertészet
49. Szent Gellért Katolikus Általános
Iskola
50. Katona József Művelődési Ház
51. Timár Józsefné - Dréher
52. Iványi László plébános
53. Ladányi János vállalkozó
54. Thomas Jeans Formerbolt
55. Vilma Cipő
56. Csikós János vállalkozó
57. Farkasinszki Zsuzsa - Virágbolt
58. Baby Élelmiszerbolt
59. Rózsika Élelmiszerbolt
60. Vaszkó Lajos vállalkozó
61. Gitta Kozmetika
62. Timárné Hanyecz Klára - Fitness
Szalon
63. Mátrai Jánosné masször
64. Sevro Modell
65. Apolló Mazi
66. Csirkefogó Falatozó
67. Csaba Tolk KFT.
68. Gellai Gergelyné - Élelmiszerbolt
69. City Mode Divatör
70. Szabó Lajos vállalkozó
71. Birkacsárda
72. Körös Bútoripari KFT.
73. Bútoripari Szövetkezet

1998. november 7-én, szombaton délelőtt 10 órakor az endrői Szent Imre Templom búcsúünnepé, a mise végén a szokásos utcai körmenettel

Vendégünk: az endrői születésű, ezüst-miséis Szujó Antal, nagyszénási plébános.

25 évvel ezelőtt... Révész István plébános. Szujó Antal (az újmiséis édesapja), Marosvári Pál endrői plébános, és Farkas Imre ministráns köszöntik az újmisést.

az est kedves színlőltja volt a gyerekek táncbemutatója

A torontói beszéd

III. A vancouveri évek

A következő buktatóm magasra ívelt, mert Toronto nagy városába kerültem. Na erről nem sokat mondok, csak annyit, hogy a "Fiatal Házások" Klub nagyszerű, áldozatos tagjainak segíthettem. Büszke vagyok rájuk, mert most is ott látom sokukat a "Házások Klub"-jában. Az egyik fél fogós-kérdése még mindig eszemben van:

Testvér, tudja-e ki az abszolút optimista?

Na ki? - kérdem. Az a férj, aki a feleségét a divatruház előtt járó motorral várja!

Szerencséjükre, még egy év sem telt el, és a kanadai London (nem nagy London) városába helyezték plébánosnak a kis, de kedves magyar közösséghez. (1969-ben) Tulajdonképpen Boday testvér lánglelkessége építette fel a városon kívül a kis magyar templomot. Bizony igen kevesen látogatták. Rendezésekkel kellett összekovácsolni a szíveket, hogy a magyar összetartozás megszülessék. Egyben csak így tudtuk a templomot fenntartani, és az adósságot törleszteni. Sohasem felejttem el a kedves fiatal édesanyák, apáknapi rendezését.

Két feleség beszélget telefonon már több, mint egy félórja.

Tudod, sietek - csiripeli az egyik - de ezt még el kell mondanom: a napokban találkoztam Dezsővel, akivel a hajón együtt jöttünk Kanadába. Mondom neki: Dezső, de megöregedett, megpocakosodott, és megkopaszodott. - De asszonyom, mondja, én Krisztián vagyok. Hát képzeld, Dezső még a nevét is elfelejtette!

Ezt a viccet azért kellett elmondanom, mert következő buktatóm valóban hirtelen jött. 1971 augusztus 20-án Torontóból jött Király testvér hívása:

Horányi testvért sérülés érte, menj Vancouverbe.

Kérdelem mikor?

Még ma este. - így a felelet.

Hát én megyek, mondom, de éppen a Szent István búcsún dolgozom itt Londonban, ami szeptember első vasárnapján lesz.

New Yorkon keresztül megkaptam a halasztást, és a búcsú után Vancouver lett székem.

Itt jön a nagy buktató! Most titkot mondok, amit nem igen tudnak az ottaniak sem. (Figyeljék meg, hogyan figyelnek fel az asszonyok a "titok" szóra!) Az áthelyezésem olyan hirtelen történt, hogy nem értesítették az érseket. Mentünk a provinciálisommal magyarázkodni. Az érsek ragaszkodott a jezsuitához. Provinciálisom hat hónapot ígért. A visszahívó provinciális levél hat hónap után elmaradt az érsek örömeire, és én 23 évig maradtam.

Horányi testvér az ottani hívekkel gigászi munkát végzett. Adóssága nem volt. Egyszer én viccből megjegyeztem: "Még egy szívem

P. Ugrin Béla SJ érettségi képe

vágya van: Vancouverbe jutni plébániára, ahol nem kell adósságot törleszteni!" Ő nem szerette ezt a kívánságomat. De a gondviselés buktatója másképpen intézkedett. A vancouveri beiktatón református lelkész-barátom szerint életem legjobb beszédét mondtam (Jézusom, nem én dicsértem magam). Mert bejelentettem, - bár szeretem a vancouveri híveket, - de ide jöttem és azért mert ide küldöttek. A hívek 2 évig nem hitték el, hogy szeretem őket és Vancouver. Az is hozzájárulhatott e téves gondolatukhoz, mert közel megérkezésem után, a templom-bazár napján, elütött egy autó, és eltört a lábam. A magyarok akarták látni a "balek" új plébánost, és az kórházba került. Kikönyörögtem magam és pár kitaró jövődő hívemmel találkoztam a késő esti órákban a bazár csataterén, a díszteremben. Közéjük ültem, cigarettát kértem, rágyújtottam, és pár perc múlva - életemben először - elájultam. Úgy cipeltek fel a plébániára. Nagy buktató volt ez a vancouveri kezdés. Egyedül voltam. Az első pár hónapban, ha a telefon nem felelt a plébániáról, jó híveim mindjárt hívták a rendőrséget. Alig bírtam lebeszélni őket, hogy hagyják a rendőrséget.

Rövid magyarázó kitérés. Varga Andor testvér, volt provinciálisom, egy alkalommal nagyon a lelkemre kötötte: "Te, legfontosabb, hogy az emberekkel először emberileg találkozzunk. Ezt ne feledd papi munkádban!" Tanácsát megszívleltem. Könnyű volt, mert az embereket természetemenél fogva igen szerettem. Ezt a valóságban mégis Vancouverben tudtam megvalósítani. Talán azért is, mert a legutolsó évekig nem volt segítségem a híveken kívül. Rendezéseink, a család-

*Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi.
(A jó harcot megharcoltam, pályámat végig futottam, hitemet megtartottam.)*

Timóteushoz írt 2. levél 4. 8.

doknál való összejöveleket is ezt célozták. Még kártya-családi összejöveleket is rendezünk, ahol ha valaki káromkodott egy dollárt rögtön leguberált a missziókra. Csak egy év kellett, és már nem pénzbeli segítséget küldöttünk hitterjesztésre, hanem imát, mert rózsafüzérrel kezdtük a kártyázást. Csak "bunkó"-ra nem pénzre játszottunk. Nevezetessége ezeknek a játékoknak, hogy nemcsak ellenfelek, de még a partner is a plébános ellen játszott, csak hogy bunkót kapjon...

Eszembe jut itt egy megvilágító történet: A gyermek hatalmas sziklát akar görgetni. Kezében az ásó, és más alkalmas eszköz a munkához. Nekifeszül a munkának és izzad, izzad. Apja nézi... egyszercsak megkérdezi:

Fiam, gondolod, minden itt van a nagy munkához?

Biztosan apám!

Nem gondolod, fiam, segítséggel többre mennél. Kettőn többet tudnánk elérni.

Hálás vagyok a vancouveri híveknek, hogy elfogadták segítségemet

Talán azért is, mert megszántak: háromszor tört ott el a lábam, epémet kioperálták stb... Ezek is buktatók voltak. Mégis a legnagyobb dicséret nekik szól! Én pedig öröm szívemben az 1994 októberi plébánosi búcsúztatóm alkalmával mondtott szavait: "Köszönjük atyánk, hogy vezetésével a Vancouveri Magyarok Nagyasszonya templom és plébánia valóban otthonunk lett mindannyiunknak a 23 évi itt léte alatt."

Én csak cérnaszál voltam, de ők a vancouveri magyarok közössége, családdá kristályosodtak a templom és a plébánia körül.

Tanulság (mint az Aesopus-i mesék végén) Isten áldása után, a kanadai magyar jezsuita plébániák a hívek és az ott dolgozó jezsuiták közös munkájának eredménye!

Sík Sándor: Te Deum című versével fejezem be beszédemet!

„Téged Isten dicsérlek,
és hálát adok mindenért...

Hogy megtarthattam a hitet,
és megfuthattam a kicsik futását,
és futva futhatok az Érkező elé,
s tán nem kell a városba mennem

a lámpásomba olajért,
Hogy tegnap azt mondhattam: úgy legyen!
és ma is kiálthatom: úgy legyen
és holnap és holnapután és azután is
akarom énekelni: úgy legyen?!
Hála legyen. Uram!"

Hála legyen! Jézusom nem magamról, de Rólad akartam beszélni... Ne mondj rólam semmit! hiszen Te adtál mindent!

UGRIN BÉLA
HAMILTON
CANADA

A gyomai református temetők és temetkezési szokások IV. Rész

"Mert ímé nyilván meg kell halnunk, és olyanok vagyunk, mint a víz, mely a földre kiontatik és fel sem szedethetik, és nincsen ebben Istennél személyválogatás" (II.Sám.14;14)

Az egyháznak a temetésben való részvétele sohasem bírt jogi jelentőséggel, hanem kezdettől fogva a szeretetszolgálat vonásait viselte magán, vagyis inkább gyülekezeti aktus volt. A magyarországi református gyülekezetek, egyházak szinte kezdettől fogva "szabályozták" hitelveik alapján a temetési rendtartás, a halott eltakarítása körüli teendőket. A jelenlegi rendtartás csak a XIX-XX. század fordulóján rögződött, számos változattal egyes tájegységekben (sőt, falvanként). Bizonyos-ügymond-babonás szokásokat már a XVI. században is tiltottak, de ennek ellenére azok napjainkig fennálltak egészen a tanácsi rendszer adminisztratív intézkedéseinek beálltáig, de megszűnésüknek derekasan oka volt a hagyományos közösségi együttélés felbomlása is. Az 1566. márc.1-én aláírt II.Helvét Hitvallást országunkban az akkori helvét hitvallású egyházak (vagyis a reformátusok) már 1567-ben Debrecenben elfogadták. Ebben a "holtak körül való gondoskodás,..." c. fejezetben a következőket olvashatjuk:

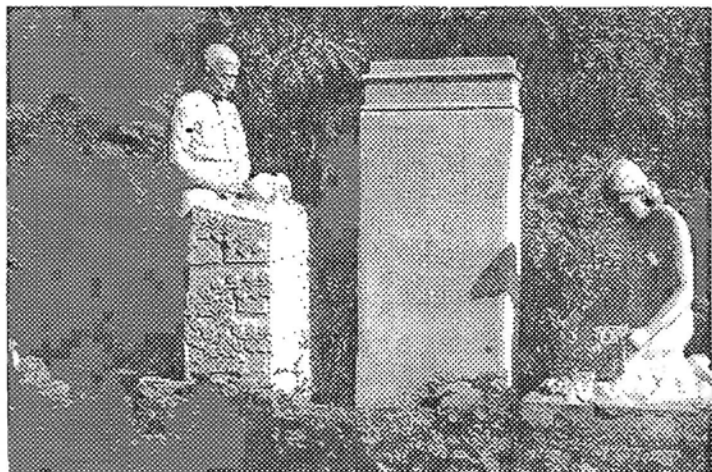
"A Szentírás azt parancsolja, hogy a hívek testét mint a Szent Lélek templomát, amelyről helyesen hisszük, hogy fel fog támadni az utolsó napon, tisztességesen és babonáság nélkül át kell adni az anyaföldnek, sőt azokról, akik az Úrban szentül elaludtak, tisztességesen meg kell emlékezni és a hátramaradottak, vagyis özvegyek és árvák iránt minden kegyeletes kötelességet teljesíteni kell. A holtak körül való másnemű gondoskodásról nem tanítunk.Tehát nagyon elítéljük a cinikusokat, akik a holttestekkel nem törődnek, vagy pedig a lehető leghanyagabban és a legkisebb tisztelet nélkül hányják őket a földre, soha egy jó szót sem ejtenek róluk és a hátramaradottakkal a legkevésbé sem törődnek. Elítéljük viszont azokat is, akik igen szertelenül és fonákul buzgólkodnak a halottak körül, akik pogányok módjára si-ratják a halottaikat (a mérsékelt gyászt, mely az apostol 1 Thess.4-ben megenged, nem gáncsoljuk, mert természet ellenesnek tartjuk azt, ha valaki semmi fájdalmat nem érez) és a halottaikért áldoznak és pénzért bizonyos imádságokat mormolnak. Ilyenféle szolgálataikkal akarják ki-szabadítani övéiket azokból a gyötrelmekből, melybe a halál révén jutottak és úgy vélik, hogy efféle kántálásokkal ki is lehet őket onnan szabadítani." (II.MÁSODIK HELVÉT HITVALLÁS. Budapest, 1981.189.old.)

A temetésnek három féle módja volt, "...vagy énekszós volt a halott, vagy prédikációs, vagy (csak) búcsúztató. A halottasházhoz ment a kántor, vagy valamelyik tanító az iskolás gyermekekkel (néhány jó hangú gyereket úgy válogattak), harangozás volt először "gyűlöre", kitették a felravatalozott holttestet az udvarra, lábbal a nagykapu fele. A szomorú felek a ravatalt körül állták (ennek igen szigorú rendje volt, hogy az özvegy, gyerekek, közeli, távoli hozzátartozók, ki hova állhat) néhányan az asszonyok közül ráborulván siratták az elhunytat, siratókat fennszóval kántálva. Egnéhány verset énekeltek, ennek végén a holttest felvevődött s a temetőbe kivivődött, útközben a kántor, majd a gyermekek énekeltek egy-egy verset. A harangjel "kísérő" a halottasháztól a menetindulástul a temetőbe kiérkezésig húzódtott. A temetőben mindaddig énekeltek, míg a sír bé nem hanyódott földdel. A prédikációs s búcsúztatós abban különbözött az előbbitől, hogy az elsőbb éneklés után halotti imádság, prédikáció tartatott, mely bérekesztetett a

megholt élete leírásával, hozzátartozó szeretteinek előszámlálásával a tőle visszamaradók vigasztalásával, s végre a megholtak az örök nyugalom s boldog feltámadásba kívánásával. Ezután mondottak búcsúztató verset. Annak utána a megholt képében egyenként végbúcsú vevődik az atyafiaktól."

Régebben a halottas kocsival felvitték a "módosabb" elhunytakat (kik "törzsökös" családok tagjai voltak) a temp-lomhoz, ahol is a búcsúztató volt (ez annak maradványa, mikor még minden elhunytat a templom cintermében rava-taloztak fel, a torony alatt). Ezt a világi- és annak nyomására az egyházi előljáróság is ültotta, de mindezek ellenére szórványosan még az 1960-as években is előfordult. A gyász kocsi a saját lovát fogatta a gazdaember, vagy ismerős, rokon lovát "kérte meg", mert voltak alkalmas szép tartású nyugodt vérmérsékletű lovak, melyek tűrték is a gyászleppellel való beöltöztetést s egyéb "herce-hurcát". A lókölcsonzés különben is nagy megtiszteltetés volt annak, akitől a lovat kértek. Jobb módúaknál négylovas temetés is volt. A gyászkocsi előtt a "lapátos emberek" haladtak. Vagy a templom elé menet, vagy onnat jövet megálltak az elhunyt szülőházánál kis időre. A gyászmenettől mindenki letért az útról, lovas kocsik is, levett kalappal álltak míg a menet elhaladt. A gyászkocsi után a család haladt rokonsági fok szerint, járdán meg kántor, funerátor, meg az énekes gyerekek haladtak s közben énekeltek. A sírnál behantolás után a funerátor "bejelentő" megköszönte a gyásztisztességtévő gyülekezetnek a "megjelenést, részvételt", s az arra hivatalosokat meghívta torra. A harmincas évek végére elhalványult a halotti tor megtartásának szokása. A módosabb rétegeknél olyan is előfordult, hogy csak egy közös ebédre került sor a családtagokkal a temetés előtt, mert az elszármazottak a temetés után már mentek a vasúthoz, elutaztak. Vagy a legszűkebb családi körben került sor egy közös étkezésre (vacsorára) a halottas háznál. A toros ételt másik, rokon háznál főzték, mert a halottasháznál azt nem szabad főzni. Ennek előtte "...a halotti tor el nem marathatott, kivétel nélkül megtartották. Tyúkot, birkát vágtak, mikor mi jött azt főztek. Fialat jány halotti torán, különösen amek már soron lévő vót, vagy kivált, ha már jegyet is váltottak, ellaktuk a tort ifélig, ifél után osztán hozzáfogtunk a kézfogóho', reggelig szolt a muzsika. Ilyennek osztán a halottas menetben 10-12 sokszor 20 pár fehérruhás jány vót kísérfője, rózsaszínzalagos virágcsokorral. Ha meg leginy vót a halott, a leginy pajtásai kísírük két ódalt szípen feketébe, nyalkán, úgy mint a jány is." A rokonságon kívül a közvetlen utcabeliek, sírásók, lapátosok hivatalosak voltak a halotti torra.

CS. SZABÓ ISTVÁN

AKIK ÖRÖKRE ELTÁVOZTAK TŐLÜNK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek;
Hiába szállnak árnyak, álmodó évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*
(Juhász Gyula)

ALMÁSI VINCÉNÉ OLÁH ZSUZSANNA, aki az Ady Endre u.22.-ben élt 50 éves korában szeptember 20-án ragadta el a halál, rövid, de súlyos betegség után. Temetése szeptember 24-én volt Gyomán. Gyászolják: férje, két gyermeke, két unokája, testvérei és ismerősei.

BÁLINT KÁROLYNÉ FARKAS ESZTER a Rózsahegyi Kálmán utca 8-ban lakott és hosszas betegség után, mégis váratlanul elhunyt 65 éves korában szeptember 23-án. Temetése 30-án volt Endrődön. Gyászolják férje, két gyermeke, három unokája rokonai és ismerősei.

Czikkely József, aki a Munkácsi u. 43-ban élt szeptember 18-án 74 éves korában rövid szenvedés után, mégis váratlanul elköltözött közülünk. Temetése Gyomán volt szeptember 21-én. Gyászolják: felesége, két gyermek és családja, barátai, ismerősei.

CSUVÁR ILLÉSNÉ VÉHA ESZTER a

Vidovszki u. 6-ban lakott rövid betegség után 85 éves korában, október 13-án visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetésére október 19-én került sor. Gyászolják: Két unokája és családja, rokonai és ismerősei.

DEBRECENI ELEKNÉ IVÁNYI MÁRIA a Vasvári Pál utca 2. sz. alatt élt, amikor szeptember 20-án 68 éves korában rövid szenvedés után elköltözött az élők sorából. Gyászolják: férje, két gyermeke, három unokája.

FARKASINSZKI MIHÁLY a Selyem út 25/1. sz. alatt lakott, amikor tragikus hirtelenséggel 62 éves korában szeptember 16-án elragadta a halál. Temetése is szeptemberben volt. Gyászolják: felesége, fia és családja.

FURÁK ISTVÁN Öregszőlőben az Iskola u. 35-ben élt, amikor 87 éves korában szeptember 22-én hosszú szenvedés után megtért Teremtőjéhez. Temetése szeptember 28-án volt. Gyászolják: felesége, három gyermeke, hat unokája, és egy dédunokája.

FÜLÖP IMRE, aki a Mikszáth u.48-ban lakott váratlanul 68 éves korában október 1-én megvált a földi életétől. Temetése október 8-án volt. Gyászolják három gyermeke, öt unokája és egy dédunokája, rokonai és barátai.

IZSÓ SÁNDORNÉ KUN ILONA, aki a Kossuth út 56-ban élt súlyos betegség után 66 éves korában, október 17-én adta vissza lelkét Teremtőjének. Temetése október 22-én volt. Gyászolják: férjüket két gyermeke, 3 unokája, rokonai és barátai.

KARBINER GYULÁNÉ KISS ILONA, aki a Wesselényi u. 4-ben élt, szeptember 17-én rövid szenvedés után 69 éves korában távozott az élők sorából, temetésére szeptember 22-én Gyomán került sor. Gyászolják: férje, három gyermeke, öt unokája, 4 dédunokája rokonai és ismerősei.

KAJLA LAJOS, Nagylaposon élt a Mester u. 21-ben, de rövid szenvedés után 72 éves korában szeptember 19-én magához szólította az Úr. Gyászolják: Felesége, gyermeke, unokája, rokonai és ismerősei.

KEREKI ISTVÁNNÉ PÜSKI ESZTER a Gárdonyi 23-ban élt, amikor hosszú szenvedés után szeptember 23-án életének 88. évében átadta lelkét Teremtőjének. Temetése

szeptember 29-én volt Gyomán. Gyászolják: három gyermeke és családja, elhunyt gyermekének családja, rokonai ismerősei.

KOLOH IMRE Endrődön a Fő út 76-ban élt, amikor váratlanul 74 éves korában szeptember 29-én elragadta a halál. Temetése október 1-én volt. Gyászolják: felesége, gyermeke és családja, barátai ismerősei.

KRUCHIÓ GÁBOR, Gyomán a Móricz Zsigmond u.4-ben lakott, és váratlanul szeptember 22-én 76 éves korában elragadta a halál. Temetése október 2-án volt. Gyászolják: felesége, három gyermeke és családja, barátai és ismerősei.

PAPP JÓZSEFNÉ ROJIK MÓNIKA a Kálvin utca 51-ben élt, hossza betegség után, 70 évesen szeptember 30-án elhunyt. Temetése október 3-án volt. Gyászolják: férje, két gyermeke, négy unokája, rokonai és ismerősei.

SZERETŐ KÁROLYNÉ HORNOK EMERENCIA, az Arany J. u.11-ben lakott. Hosszas betegség után 91 éves korában szeptember 22-én visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése szeptember 24-én Gyomán volt. Gyászolják: gyermeke, két unokája, három dédunokája.

TÓTH JÓZSEFNÉ MOLNÁR MARGIT volt gyomai lakos. Hosszas betegség után halt meg 86 éves korában Gyulán október 4-én. Temetésére Gyomán október 8-án került sor. Gyászolja: Gondozója és ismerősei.

VARGA SÁNDOR, aki Vácon lakott, tragikus hirtelenséggel 19 éves korában szeptember 15-én elhunyt. Temetése október 2-án volt. Gyászolják: édesapja, nagymamája, nagybátyja, barátai és ismerősei.

**BÉKESSÉG HALÓ PORAIKON,
FOGADJA BE ŐKET AZ ÚR
AZ Ő ORSZÁGÁBA.
AZ ÖRÖK VILÁGOSSÁG
RAGYOGJON FELETTÜK!**

BUCSÚ ROSZA PÁLTÓL

*Paja barátunk, hát te is elmentél!
Már az égre pingálsz bibort, s aranyat,
bodoriszz bárányt, s jámbor szamarat.
Pálmalevelet lenget fenn a szél...
Befogad az égi Jeruzsálem
felhők rongyait terítve eléd.*

BULA TERÉZ

**Az ablak teszi
a házat**

**MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETE IS.**

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1.

Tel/Fax: 66/386-328

**Garancia!
Minőség!
Kedvező ár!**

Gellai Cipő

GYOMAENDRÖD, Fő út 140/2. - Tel.: 06-66-283-359

DICSŐSÉGES FORRADALMUNK ÜNNEPE GYOMAENDRÓDÓN

Október 23-án 9 órakor az endrői Szent Imre Templomban ünnepi misével vette kezdetét az ünnep a forradalom hőseiért és áldozataiért. Az áhitatot emelte a Szent Gellért Katolikus iskola énekkarának közreműködése.

9.45 órakor a kopjafánál a Rózsasági Kálmán Általános Iskola adott nívós műsort a közel félezer hallgatóság előtt.

Ezt követően az önkormányzat, az egyház, iskolák, pártok és társadalmi szervezetek helyezték el a megemlékezés koszorúját a kopjafánál.

11 órakor Gyomán az országzászló előtt vette kezdetét az ünnepség, melyen a Bethlen Gábor Szakképző Iskola diákjai versekkel és prózával emlékeztek '56 forradalmi napjaira. Ezt követően Kovács Károly igazgató helyettes mondta el ünnepi beszédét, melynek néhány gondolatát idézzük: "... A félelem és gyanakvás nyomta rá bélyegét az egész országra. Radnóti erre a korra is írhatta volna, hogy "oly korban éltem én e földön - mikor az ember úgy elaljasult." A megkezdődött erjedést már nem lehetett megállítani. A Kossuth és Petőfi-kör, az írószövetség vitái készítették elő azt, ami 1956 október 23-án robbant. ... most is az ifjúság volt az a tömeg, amely felemelte fejét. Mint annyiszor a történelemben.... A parlament előtt a százezres tömeg sírva énekelte többször is - az évek óta betiltott nemzeti himnuszt. Petőfi: Nemzeti dalának refrénjét " Esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk."

Beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be: "... egy pillanatra se tévesszük szem elől Veres Péter intését: "Ez a föld itt a tied, tartsd hát erősen magyaron!"

A város nevében koszorúz: Dr. Csorba Csaba jegyző, és a régi-új polgármester, Dr. Dávid Imre

'48-as honvéd sír koszorúzása Komádiiban

Ünnepelőbe öltözött diákokat kísért Kovács Károly tanár úr, igazgató helyettes a Komádi temetőbe. A Bethlen Gábor Szakképző Iskola tanárja és diákjai, akik egyben a "Sárréliek Club"-jának tagjai, részt vettek, sőt, szereplői voltak az ünnepélyes eseménynek Komádiiban. Történt ugyanis, hogy Kovács Károly tanár úr a Komádi temetőben korábban "felfedezett" egy olyan elhagyott sírt, amelyben a sírlírat szerint egy nagyváradi származású, az 1848-as szabadságharcban harcolt huszár hadnagy, Hararai Fejér Elek nyugszik. A Gyomán tanuló Sárréti diákok meghalóban szép ünnepség keretében mondták el verseiket, és énekeltek el a 48-as dalokat, miközben diák-társaik a honvédsírt magyar zászlókkal vették körül. A megemlékező beszédet Szabó György polgármester úr mondta el, és helyezte el a város nevében a koszorút. A Bethlen Gábor Szakképző Iskola nevében Kovács Károly koszorúval, a diákok egy-egy szál szegfűvel és kegyelettel emlékeztek a dicső forradalomra. A Magyar Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrői szervezete is elhelyezte a kegyelet koszorúját.

HAJRÁ BARÁTSÁG!

Tumultus a tabella élén.

IX.20. Kerekegyháza - Barátság 1: 2 300 néző.

A tizenötödik percben 17 méteres szabadrúgását Halász a kapufára tolt, s az bepattant. 1:0

Szabó (Kerekegyháza) megütötte Ceglédsczyt, a tettet kiállították.

A negyvenkettedik percben Lipták 25 méteres szabadrúgását Janis kapusból a hálóba vágta 1:1

Nyolcvanötödik percben Házi kapus egy veszélyes labdát ütött ki, s a jó ütomben érkező Brakszatórisz hálóba lött. 1:2

Küzdeni akarásban a vendégek jobbak voltak. Szinte az egész mérkőzést végig támadták. Házi kapus akadályozta meg a nagyobb arányú vendéggyőzelmet.

Jó: az egész csapat.

IFI: Kerekegyháza - Barátság 0:0

TABELLA: 7. Barátság 7 3 4 - 8:5 13

Gyoma - Medgyesegyháza 4:0

Gyomai IFI Gy - Medgyesegyháza 11:0

Tabella: 1. Gyoma 7 6 0 1 21:7 18

IX.28. Kísújszállás - Barátság 1:1

Az ötödik percben Tóth gólbátartó labdát mentett.

Hetvenegyedik percben Nagy I. arditó gólhelyzetben hibázott!

A hetvenhatodik percben Janis elfutott, remekül talált Tóth elé, aki Böcsikhoz továbbított, s a fejes gólabba szállt. 0:1.

84. percben ritkán látott parádés mozdulat: Böcsik hanyat dölve előzött, de Czika kapus jó védéssel a kapu fölé tolt a labdát.

77. percben Kezdet után nem tudtak feltartóztatni a vendégek

SPORT

Czikát, aki bomba góllal egyenlített.

1. feldő a hazaiak fölnyét hozta. Fordulás után a Barátság uralta a pályát. Kevésen múlt a győzelem.

Jó: Halász, Böcsik, Karsai

IFI: Kísújszállás - Barátság 0:2

A Tabellán továbbra is hetedik a Barátság: 8 3 5 - 9:6 14

Gyoma - Méhkerék: 4:1

Gyomai IFI: 8:0

A tabellán első Gyoma 8 7 0 1 25:18 2.

X.3.Barátság - Mezőberény 2:1 350 néző

A nyolcadik percben szögletből a vendégek szereztek meg a vezetést.

A 17. percben kapufát lött Bereg.

35. percben Böcsik remek alakítás után egyenlített

62. percben Nagy I. 18 méterről jól ehtalált lövéssel a felső sarokba juttatta a labdát. 2:1

IFI - Barátság - Mezőberény 3:0

A tabellán 6. a Barátság 9 4 5 0 11:7 17

Tótkomlós - Gyoma 2:0

Gyomai IFI Tótkomlós - Gyoma 3:1

A vereség ellenére Gyoma vezet a tabellán.

X.11. Kunszentmárton - Barátság 3:1 500 néző

Az első percben szabadrúgás gólt szereztek a hazaiak

A negyvenharmadik percben Böcsik jöutemű beavatkozása egyenlített hoz

Hetvennyolcadik percben 22 méterről hatalmas lövéssel szerez vezetést a hazai együttes.

A nyolcvanötödik percben Karsai labdaszerzését kezezésnek látta a játékevető. A büntető beállította a végeredményt

Megérdemelt hazai siker. Barátságból Cziglédsczy, Janis, Tóth és Nagy Z volt jó.

IFI : Kunszentmárton - Barátság 0:0

Tabellán nyolcadik a Barátság 10 4 5 1 12:10 17

Gyoma - Csabacsüd 3:0 700 néző

Gyomai IFI Gyoma - Csabacsüd 5:3

Változatlanul első Gyoma 10 8 0 2 28:10 24

X.17.Barátság - Makó 4:0 450 néző

A tizedik percben a szelen elfutó Tóth beadását Brakszatórisz a kapuba vágta, amit Ménési bravúrral kiütött, Janis viszont a hálóba helyezte.

A tizenötödik percben ismét Tóth jelentkezett beadással, Brakszatórisz lábára adta, aki nem hibázott.

Hetvenedik perc krónikája, hogy Ceglédsczy remek indításával Brakszatórisz a harmadik gólját szerezte. Igazi faciparódet láthatott a szurkoló tábor. Nagyobb gólkülönbség is lehetett volna. Elemében volt a hazai csapat. Tóth M. teljesítmény külön élményt jelentett. Jók voltak még: Brakszatórisz, Böcsik, Janis.

IFI: Barátság - Makó 1:0.

Jellemző a ámiben jelzett "tumultus"-ra, hogy a tabellán az első és a hetedik (Barátság) között mindössze két pont a különbség!

Az október 25-én Csongrád - Barátság meccsről már csak decemberi számunkban tudunk beszámolni.

MÁRTON GÁBOR

HÍREK ERDÉLYBŐL

„megmarad egy diadalmos erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.”

Kós Károly, 1925.

NÉHÁNY SZÓ A ROMÁNIAI POLITIKAI HELYZETRŐL

Sajnos Romániában gazdasági helyzet olyan rossz, hogy az összeomlás fenyegeti. Ugyanakkor a politikai elit erejét és energiáját olyan problémák kötik le, pl. a magyar egyetem ügye. Habár koalíciós megállapodás van arra nézve, hogy a magyarságnak joga van önálló oktatási rendszerhez, beleértve az egyetemet is, hónapok óta megy a harc a megoldás körül a koalíciós partnerekkel. A harc még tart, az eredmény kétséges.

A román társadalmat egy másik ügy is borzolja. Kolozsvári román értelmiségiek egy csoportja létrehozott egy alapítványt: Pro Transilvânia néven, amely célul tűzte ki az önálló Erdély megteremtését. Persze nagy a felzúdulás a romániai körökben. Ugyancsak nagy vihar kavart Tőkés Lászlónak a Székelyföldi Fórumon elhangzott nyilatkozata az RMDSZ megújulásáról.

Lapunk terjedelme nem teszi lehetővé, hogy az ezekre vonatkozó sajtó megnyilatkozásokat közöljük, így csupán idézhetünk azokból.

Idézet a Bihari Napló Szept.18.-iki számából "Torkig vagyok Romániával" c. cikkből:

"Sabin Gherman, az RTV kolozsvári stúdiójának főmunkatársa a fent idézett címmel jelentetett meg egy közleményt az általa létrehozott Pro Transilvânia Alapítvány nevében. "Torkig vagyok Romániával. Elegendem van Miticából, Miticá agyafúrtságából, a cigánytempóból. Erdély komolyságát, elganciáját előzőnlötte az ordináré balkanizmus, a tökmagkultúra...Románia elnyerte Erdélyt, s e miatt lépten-nyomon köpetekre taposva csúszkálunk a bulvárokon. Ez nem én mondom, az isteni Emil Cioran állapította meg...Úgy lépünk be a történelembe, mint egy koszos kültekli kocsmába." A nyilatkozata hemzseg az ilyen és efféle minősítésektől. Ghermanék végkövetkeztetéseire is érdemes odafigyelni - írja a cikk írója Szilágyi Aladár. (SZERK.) - A bukarestiek) "nem tanultak semmit a magyaroktól, az osztrákoktól a németekről. Lehet, hogy ezért ér véget Brassónál Európa. Ott, ahol Erdély végződik. Be kell látnunk, hogy nem magyarok vagy németek, vagy burundiak az ellenségeink. Mi magunk vagyunk azok. A közös nyelven, és a rossz utakon kívül semmi közünk egymáshoz. Torkig vagyok Romániával, Erdélyt, az én Erdélyemet akarom" Minden kommentár nélkül jegyezzük meg, - írja a szerző - hogy a Gherman-féle manifesztumnak van előzménye: nemrégiben Adrian Severin exkülgügyminiszter cikkezett arról, hogy olyan nagy mértékű szemléletbeli, hagyománybeli, mentalitásbeli stb. különbségek vannak Erdély, Havasalföld és Moldova között a mai napig, mintha a három régió nem egy országot képezne. Még mindig nem történt meg Románia valódi egyesítése - véli a demokrata párti politikus."

Idézzünk a Székelyföldi Nyilatkozatból, íratott 1998. szeptember 12-én Alsócsermáton:

"1. Az RMDSZ programja kijelenti: A romániai magyarság identitásának megőrzésével kapcsolatos érdekek védelmét, e jogok garantálását, valamint az esélyek és eszközök biztosítását csak a jogállam keretei között létrehozott autonómiák intézményei révén tarja lehetségesnek.

2. Azok, akik az RMDSZ nevében a magyar nemzeti közösség

követeléseit minimális szintre fokozzák le, azok a Szövetség Programjában megfogalmazott előírásokat alárendelték a kormányzati részvételnek. A következmény ma már bizonyosság: Nemzetközi egyezményekben és dokumentumokban vállalt kötelezettségeket megszegve, elutasítják a teljes jog- és esélyegyenlőséget biztosító követeléseket.

3. A romániai magyar nemzeti közösséget képviselő RMDSZ megújulására van tehát szükség. Az RMDSZ programjának, a Kolozsvári Nyilatkozatnak, a hatályos kongresszusi határozatoknak valamint (és itt felsorolja a nyilatkozat az ide vonatkozó Európai Chartákat) az EBESZ dokumentumok és az Állam- és Kormányfők 1993. évi Bécsi Nyilatkozata értelmében célkitűzéseink a következők:

- a Romániai Magyar Nemzeti Közösség Személyi elvű Autonómiája törvényes garanciáinak elnyerése
- a területi (regionális) autonómia kiterjesztése, sajátosan Székelyföld Autonómiája törvényes garanciáinak létrehozása.
- a helyi önkormányzás nemzeti önazonosságot védő különleges státusának szabályozása
- az anyanyelvű oktatásnak 500 ezer aláírással benyújtott állampolgári törvénykezdeményezés szerinti rendezése
- a Kolozsvári Állami Magyar Egyetem újrateremtése
- a felekezeti oktatás 1948 előtti állapotának helyreállítása
- az anyanyelv szabad használata a magán- és közélet minden területén
- az egyházi, közösségi, személyi vagyonok visszajuttatása a "restitutio in integrum" elve alapján
- a Székelyföld és a többi történelmi régióban az etnikai arányok erőszakos megváltoztatásának megakadályozása
- a csángó-magyarok helyzetének megváltoztatása
- a székelyföldi csendőrségi és katonai betelepítések (szentgyörgyi csendőrlaktanya építésének) leállítás
- a cserhádi visszaélések eltiltása és felszámolása
- a magyar-román alapszerződés felülvizsgálata...
- a kettős állampolgárság iránti egyéni és közösségi igény megfogalmazása és követelése
- a Magyarok Világszövetségével való kapcsolat és együttműködés újraértékelése
- Románia európai integrációjára a gazdasági és társadalmi reform kiteljesítése
- a Kormány parlamenti támogatása, a demokratikus és jogállam létrehozásának és megszilárdításának elősegítése.

4. Az RMDSZ megújulásáért kezdeményezett mozgalom keretében szorgalmazzuk a román-romániai magyar kerekasztal megszervezését. Indítványozzuk a magyar-magyar csúcstalálkozó megszervezését.

Erdély és ennek részeként Székelyföld magyar nemzetiségű polgárai elvárjuk Románia törvényhozásától, hogy nemzeti önazonosságunk védelmében hozza létre a követeléseinknek megfelelő jogi garanciákat, és jogállamhoz méltóan szavatolja a teljes és tényleges állampolgári egyenlőséget."

Kedves olvasóim!

Szerettem volna még beszámolni a nagyváradi magyar színháznak 200 éves évfordulójára rendezett ünnepségekről is, mely összekapcsolódott a magyar dráma napjával. Az ünnepség a Bánk Bán előadásával kezdődött. Az ünnepi héten bemutatásra került a budapesti Nemzeti Színház előadásában: Németh László "villámfény" c. darabja. Láthattuk a debreceni Csokonai Színházat: Csokonai "Hová lett a rózsá lelké" c. darabban. A Kolozsvári Magyar Opera bemutatta: Kodály "Székelyfonó" c. táncjátékát. Fellépett még a nagyváradi román színház is. A Szilgyeti Színház bérleti előadásai várják a gyomaendrődieket is. A színház programjáról a későbbiekben számolok be.

Ha jól értettem szavad, te vagy a legkisebb királyfi - szólalt meg a Bogáncskirály

Igen, mert az olyan bátor és erős, hogy nem ijed meg még a hétfejű sárkánytól sem!

És te sem ijednél meg?

Még, hogy én? Csak kerülne elé! - henegett Jóska a legkisebb királyfi, - majd megtanítanom kesztyűbe dudálni. De nálatok ugye, nincsenek sárkányok? - vált egy kissé aggodalmasra a hangja.

Honnan tudhatnám - nevetett a király - hiszen csak most képzeltem nekem egy birodalmat. No, de majd meglátjuk. Most induljunk, és keressük meg a hetvenhét tornyú palotát. A lányom már bizonyára vár minket. Mondd, nem tudod, mi a neve?

Hogyne tudnám. Várj csak! Az hiszem Tüske Böskének fogom nevezni.

Közönséges név. - Szontyolodott el a király.

Nekem tetszik, szép név, csak egy kicsit szúrós. Éppen rá illik. Jaj! Mi volt ez?

Ne ijedez te bátor királyfi - kacagott a király - Még nem a sárkánnyal találkozunk, csak egy szöcske ugrott egyik fűszálról a másikra.

Hiszen az akkora volt, mint egy ló! - hitetlenkedett Jóska. - És különben is, hol van itt fűszál? Hiszen olyan hatalmas erdő magasodik fölénk, hogy az eget sem látom. A virágoknak akkora bóbítájuk van, hogy beillenének háztetőnek is. És mekkora hangyák! Nézd, ott ballag egy, és akkora morzsát cipel, akár egy szikla!

Ez mind semmi! - lelkendezett a Bogáncskirály - De amott ni! Látod? Ott áll a palotám! És, milyen gyönyörű! Úgy csillog-villog, mintha színaranyból lenne.

Én képzeltem Neked - húzta ki magát büszkén a kis szeplős, és csak titokban csodálkozott módfelett, hogy igazából rátaláltak a hetvenhét tornyú palotára.

Mária néni meséi

Jóska meg a Bogáncskirály II. fejezet A Bogáncskirály országában

Már csak az volt a kérdés, hogy tudnak bemenni. Mert a kapu hét lakattal volt zárva. Hanem, amint közelébe értek csak elkukorította magát a hetvenhét tornyon a hetvenhét szélkakas:

Kukurikú, kikeri! Tagadni azt ki meri? Megjött a királyunk, nem fél már a mi lányunk és itt van a Tüske-Böske, itt van már a vőlegénye!

Hát már ezt is tudják? - ámuldozott Jóska, pedig ez még csak a csodák kezdete volt, mert amint beléptek a magától megnyíló kapun, honnan, honnan nem, takaros bogáncsemerkék bújtak elő mindenhonnan, és egyszeriben szorgoskodni kezdtek. A szakács galuskát kevert, a kiskukta habot vert, a hoppmester bejelentette, hogy vendég érkezett. Erre aztán előkerült a királylány is. No, ha mondták már a mesékben, hogy világszép, meg hogy fényesebb a napnál, hát ez mind semmi volt ahhoz, milyen gyönyörűségeken szép volt a Bogáncskirálylány. Jóska, a kis királyfi, úgy elámult, hogy még a száját is nyitva felejtette, mert ez a szépséges királylány nem volt más, mint Marika, aki a réten, még nem is olyan régen, fogócskázni hívta őt.

Hát Te is itt vagy? - kérdezte csodálkozva. - És hozzám jössz feleségül is?

Hajnalszínűre pirult Tüskeböske Marika, és mert egyszer sem mondta, hogy le is út, fel is út, s hogy kívül tágasabb, mindenki azonnal tudta, hogy nincs ellenére a kicsi királyfi.

Ha már így esett, - bólogatott

Bogáncskirály - holnap, ha a nap felkel megülhetjük a hétországra szóló lakodalmat is. Hogy így lette-e valóban, legközelebb elmesélem.

HÁNY LÁBA VAN A PÓKNAK

Pocakos pók pókfonálon
Ereszkedik ezüstszálon,
Mennyi szem és mennyi láb!
Vagy fél tucat legalább.
Vagy tán több is? Mit gondolsz?
Bizony több az, éppen nyolc!
Hová szalad, mit keres?
Egy mihaszna légyre les.

KATLAN FÖLÖTT

SZÁLL A ROSTA

Katlan fölött száll a rosta,
Piros parázs aranyozza,
Várja Palkó, no meg Ica,
Pattogjon a kukorica!

Tűzről pattant piciny szemek
Pufók képpel fehérlenek.
Kicsattannak, mint a rózsza,
Úgy pirulnak ropogósra.

A gyerekhad frissen kapja,
Kásafoggal ropogtatja.
A cipója nem kell másnak,
Kínálgatják a cicának.

Cirmi nyávog: - Ugyan kérem!
Én friss tejjel is beérem.
Vagy ha tej nincs, jó a tejjel.
S azt még ropogtatni sem kell.

PIROS A PAPRIKA

A paprika pirosát
Színezgeti Pisti,
Báméskodva csodálja
Jeles művét Kriszti.
Tapsikol, úgy örül,
Jár a kisszék körül,
Mert úgy jobban látja,
Tetszik a kör-körös
Fröcsögő szép vörös,
Mit szétken a bátyja

Ám egyszercsak
Elgörbül a szája,
Pityeregve
Néz a paprikára.
Aztán így szól:
Ez így nem jó!
Zöldet kell rá kenni!
Ha már piros, akkor erős,
Ha már piros, akkor csipős,
Nem tudom megenni.

A mesét és a verseket írta: IVÁNYI MÁRIA

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

✉ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése - tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (fenyő fűrészáru, Interspan bútorlap szigetelőlemezek, kartonplasztlemez...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)
- ☞ Burkolólap értékesítés (minta után)

Irodalmi oldal

TOLVAJKULCCSAL NYITOK (NYITNÉK?) KRISTÁLYPALOTÁT...

Csupán "lokálpatriotizmusom" - s ehhez szorosan kapcsolódva Gergely Ágnes munkássága iránti nem szünő, mert mindenegyes kötetével újratöltődő alázatos-csodálat - visz rá, hogy arról a kötetéről is írjak, amely az én szellemiségemtől igencsak távol-áll; mivel (bocsánat a szubjektivitásért) sorstársaim, barátaim szerint vicc-nem-értő, "humortalan" személyiség vagyok... Márpedig Gergely Ágnes legújabb "POMPONÉ KÖNYVE" brit, észak-amerikai, afrikai nonszensz-versek műfordításait tartalmazza, a szerző bevezető tanulmányával.

A "nonszensz", magyar fordításban "képtelenség" - a képtelenség pedig maga a humor... (s még az egyszerű viccet is számomra "magyarázni kell").

"Gondolta a fene" - írta Arany János valamelyik kritikusa egyik versértelmezésére, amelyik az ő érzelmeit, gondolatait próbálta felfedni az idézett versből (hadd ne kutassam ki, hogy melyik kritikusról és melyik versről is volt akkor szó, hiszen ez az Arany-reagálás a kritikus tevékenységére azóta már "közhely"). Nos lehet, hogy így járok én is - a "gondolta a fene" - legyintését vonom fejemre, amikor Gergely Ágnes kötetéről írandó vagyok...

Már mindjárt a címmagyarozatnál, amely ekképpen hangzik: "POMPONÉ avagy a nonszensz költészet avagy EGY INTERDISZCIPLINÁRIS KÉPZŐMÉNY MINT A LÉTSTRUKTÚRA METADIEGENTIKUS PARADIGMÁJA"

Vélem, hogy a költő-szerző már itt az alcímmel egy "fricskát" kívánt adni az irodalomtörténészeknek sokszor érthetetlen - teli idegen szavakkal tüzdel - zsargonjának; másfelől talán a "nonszensz" költészethez illő képtelenséget is közölni, ami magyarul (nagyon is szubjektív fordításban) valami olyasmit jelent, hogy: a különböző tudományágakat magában foglaló képzőművészet az élet szerkezetének "emészhetetlen", vagy nehezen emészthető bizonyítását adja.

S következnek a már, - tökéletesen egyszerű - világos meghatározások sora a humoros költészet különböző típusairól a groteszk, az abszurd, a nonszensz, az angol limerick, a clerihew, stb.

Gergely Ágnes a nonszensz-költészetnek szuverén magyarozatát adja, amikor a kötött formákat is (limerick, clerihew, klerihju) a nonszensz (képtelen) versek közé sorolja, amelyeknek a magyar nyelven 1967-ben kiadott világirodalmi lexikon szerint ott nincs helyük, vagy legalább is - a kötött formájú limerick és clerihew esetében - a nonszensz költészethez sorolásuk a nemzetközi porondon - irodalomtörténészek között - vitatott...

Eredeti, szuverén felfogásra vall az is, hogy az angol gondolkodásmód - világszerte egyértelműen elismert - nonszenszre való fogékonysága mellé odasorolja a magyarokat is, akik - természetesen más okból, mint az angolok - nevezetesen: "rokantalanáguk" "megannyi túlélési lelemény" tesz fogékonnyá a nonszensz iránt. (Gergely Ágnes éppen nem említi, de én hozzátesszem Karinth Frigyes prózája s költészetének egynemely darabja is példázta ezt)

Amíg az angolszós irodalom a XVII században már elkezdődött a nonszensz térhódítása (hát igen, a humorban és öniróniában is előtűnik járnak, nemcsak a gazdaságban, politikában, demokráciában). "Európában talán az első világháborúval következett ez be, Magyarországon mindenképpen akkor" - legyen pontosabb az idézetben, h.t.i a "képtelenség régen elhagyta a játszótereket" (7. old.) Ideje hát, hogy valljuk Gergely Ágnessel együtt: "bizonyos, hogy a világ humoreszk irodalmát sehol sem veszik komolyabban, mint az angol nyelvterületen. És mint a magyar nyelvterületen." (7. old.)

Kérdésem: azt jelentheti ez, hogy a tréfában komorodunk és komorodásunkban, komolykodásunkban tréfálkozunk? Nos, hogy tréfálkozának egy elrontott limerickkel jelenünkről, --- Kormányváltás után /éppen nem is sután/ új arca, alakok a bársonyszékekben/ Ügyelni illenék arra nagyon/ hogy a fejük is ott legyen.../

(Az én sula versikém; jelen állapotunkról még nonszensz bökk-nek sem felel meg, mivel valódinak és a rontottnak is oly kötött versformája van, amelynek az én fűzfapoétaságom nem képes megfelelni...Mindezt pedig azért írom ide, - látszat csupán, hogy önmagamról beszélek - mivel jelezni kívánom; nem mindennapi bravúr Gergely Ágnes teljesítménye, amikor klasszikus szerzők műveit magyarítja.)

Zavarban vagyok...Ugyan mit ragadjak ki a káprázatos "nonszensz-vers" fordítás-özönből? Mit ragadjak ki, hogy felkeltsem, sőt felsívgázzam VÁROSUNK olvasóink ellenállhatatlan vágyát, hogy e kötetet megismerni, olvasni akarják? - Talán a 19-20. századiakból? Ez közel áll hozzánk. Íme egy szakasz Don Marquis (1868-1937) amerikai költő verseiből:

"halogatni annyi mint/ Lépést tartani/ a tegnappal", - "doktor einstein/ eltörölte az időt/ de a sing singbe még/ nem jutott el a hír/" (65.p.) Hilaire Belloc (1870-1935) sorából: "A Hatalom, az átkos Nemezis/ (s vele a Nők, a Pia és a Brides)/ megdől - győzött a Demokrácia/s vele a Brides, a Nők és a Pia)/ (58.p.) /Mégis lehet, kétszer, sőt többször is ugyanabba a folyóba lépni?/ ---Stevie Smith (1902-1971) Ősz. "Elbeszélte életét az özvegy/ Courtlynéának-Házasodjunk össze-/ mondta. Bennem már nincsen férfiszexuális/, de beszélgethetünk, míg nem késő, kérlek, te is beszélj./ (76.p.)--- S kihez ne állna közel a "Névtelen szerző" humora: "Volt egy lovász, ki az istállóba/ beleszeretett vadul egy lóba./ Neje így szól: hóbör/ögsz! Hisz csadár!/ Ez volóok. jobb, ha tudsz róla"/---Ken Sara-Wiwa (1941-1995)már napjainkig vezet "ŐK azt mondják odó/ és olaj, és kormány/---/azt mondják becsület/ és törzsi szellem/---azt mondják háború/ nyilak és íjak/ ---azt mondják tankok/ és emberhús büze/---én pedig szeretlek/ Maria, Maria/" (115.p.)

"Tolvajkulccsal..." írtam, címként. Nos a "recenzió", a kritikus egy kicsit mindig hamiskulcsos; - ha szerencsés - pontos másolatot használ ám az igazi kulcs az olvasóé...Kívánom; ismeretünk bővítésére, lelkünk gazdagodására szolgáljon e kötet, melynek én "fűzfapoéta" ismertetője voltam, s melyhez ideidézem még a kötetből Matthew Prior (1664-1721) epigrammját: "Uram, belátom, jó szabály:/minden poéta nagy számár/ - /de éppen ön lehet a példa,/ hogy nem minden számár poéta".(25.p.)

M. KONDOR VIKTÓRIA

Gergely Ágnes: "POMPONÉ KÖNYVE" Nonszensz versek,

MÁGUS Kiadó Bp. 1998. 123.p.

Részlet a könyvből: OGDEN NASH (1902-1971)

KÖSD EL A CSILLAGOT, FIÚ

Nem hinném, hogy van olyan ember, akit jobban vonz a sikernél a csőd, ahogyan azt sem hiszem, hogy a kerti kóró nem hozna szívesen aranyesőt, vagy hogy az égi körökben az átlagos angyal nem lenne inkább arkangyal vagy legalább kerub, vagy szeráf, s a törvényvilág kis kézbesítője nem álmodná azt, hogy ő lesz a nagy-nagy végrehajtó, a seriff. Hát igen, mindenkinek legfőbb álma a bombasiker, de nem mindenki tudja, mi az, amit ezért tenni vagy mondani kell. Van, aki azt hiszi, strassz helyett végül is övé a briliáns, ha kihajszolja a saját pejslijét addig, míg nem lesz végül is dilinós. Van, aki úgy véli, rátelepedhet majd Palm Beachre s az egész Ritzre, ha hivatal helyett a hívságos világban ügyel az óra s az ikszre. Van, aki egész nap dolgozik, s utána, mint esti hallgató kovácsok szellemi tőkéit, míg van, aki azt tarja, az jelent tőkét, ha esténként szorgosan tanulja, mennyiben mások a barna nők és a szökék. Van, aki mindent egy lapra tesz föl, s van, aki azt mondja, tiéd az író, enyém a tejföl. A világ teli sikerhajszolókkal, ez a tényállás röviden, a fele azt hiszi, övé a siker, ha azt mondja: "Nem", s a fele, aki nemet mondja: "Igen" s ha mind, aki nemet mond, egyszer csak azt mondja, igen, vagy fordítva, az ember sorsa, hogy kilencvenkilenc százalék akkor se élhetne jobban, mint azelőttig, s ez így van jól, hiszen ha mindenki megtudná, mi az, hogy siker, le senki se nézhetné többé a másikat, s mindenki kezddhetné előről, hogy kell a másiktól még nagyobb sikert aratni, hogy valaki legyen, kit lenézni lehet, és így tovább. örök időkig.

mert ha egyszer az emberek csillagokhoz kötik a szekeret - ilyenek.

Megálmodott alakjai a vásznon tovább álmodnak

A nyár óta eltelt idő Lona számára egy új irányzat felvonulását jelentette. Kísérlet-e ez? - még nem tudjuk. Mindenesetre a "kávéházi pillanatok" képeivel az új törekvések jegyében mutatkozott be Diásczei Bíró Ilona október 3-án, a budapesti Korona Szállóban, a Hotel Mercure Korona Galériában. A kiállítást most is művészek közreműködése tette még szebbé, még emlékezetesebbé: Barna István magánénekes, Boór András költő-író, Hegeős Valér zongoraművész közreműködésével. A tárlatot Gecse Mária művészeti menedzser rendezte. Most pedig "átadom a szót" Muládi Brigitta művészettörténésznek, aki Lona műveit így méltatta:

"Amikor a Gellért szálló Teasalonjában először találkoztam képeivel, a kiállított munkák közül az akvarellek élettelsége fogott meg, s úgy tűnik, hogy az itt bemutatott anyag merész színeit és formáit azok a könnyed ujjgyakorlatok, a biztos színkezeléssel előadott vízfestmények vetítették előre. Szenvédelyes és töretlen útkeresése vezette ide Lonát, a szecessziós vonalvezetésű dekoratív- szimbolikus festészet felé, amelyben finom valóságlatás és ösztönös színérzeke most kifejezést nyert.

Az erőt, a biztonságérzetet, ahogy sok művész, Lona is, a természettől a természet utáni stúdiumoktól reméli és kapja meg. Gyomaendrőd és környéke, a nyári alkotótáborok tájai, ahol festészeti tanulmányaihoz számos téma kínolta magát, kezdetben sok művében feltűnt. Visszatérő motívuma a nő, eddigi lírai, szentimentális megfogalmazásával, naturalizmushoz közeli előadásban jelent meg előttünk.

Tépelődésre hajlamos művészi alkata azonban nem hagyta nyugodni, kételyeire a természetábrázolástól nem kapott választ. A mindig megújulásra képes lény és a nagy elődök Klimt, Modigliani tanulmányozása készítette az itt látható művek megfestésére, ahol a nő motívummá szédül, törekény alakja nem mutatkozik meg anyagi valóságában, lehuny szemhéja átszellemíti. Dekoratív vonaljáték a teste, nyúlánk figurája puritán színtelteké egyszerűsödik, s a nő önmaga szimbólumává nemesül. Lona nőességét ismétlődő víziókban látatja, megálmodott alakjai a vásznon tovább álmodnak. Tárgyai, az asztalok, székek, csészek csendes kísérői a néhol keretüket szétfeszítő kompozícióknak, melyek kalligrafikus megjelenése az álom-valóság lebegés érzetét erősíti. A képeiben feltűnő állatok, macskák, a madár, a pillangók mind-mind feminin szimbólumok a művek finom nőességét erősítik meg.

Az, hogy ezek a munkák már nagyrészt vásznon készültek, műfajuk is megváltozott, nem táblaképek többé, modern vásznak, amelyek társadalmi események színhelyeit hivatottak díszíteni.

Dömötör János művészettörténész a múlt év nyarón ezekkel a szavakkal nyitotta meg Lona kiállítását a Gellért szálló teasalonjában: "Bíró Ilona a magyar képzőművészet két nagy vonulata, a modern és a hagyományos értékeket felvállaló közül, eddigi életműve alapján az utóbbihoz sorolható" E tárlat alapján azonban már a század 20-as, 30-as éveiben Párizsból hazatért modern festőkhöz rokonitánám, akiknek a szín és a felület részletnélküli megjelenítése volt a

cél, dekorativitás jellemezte képeiket, s művészi fejlődésük egyik kezdeti állomása, ahogy Lonának is, a hazai tájak természetábrázolása volt.

Örömmel nyitom meg a kiállítást, és kívánom a művésznőnek, hogy maradjon meg a festészetbe, és a fejlődésbe vetett hite, alkosson és okozzon nekünk még sok ehhez hasonló meglepetést."

Mit tehetne ehhez hozzá a tudósító? Mi is ezt kívánjuk!
CSÁSZÁR FERENC

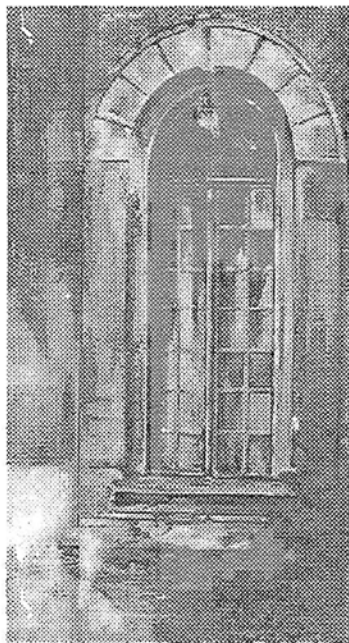

Foto: Hornok Ernő

HEVESI NAGY ANIKÓ: ABLAK

s ezzel a nézőt orientálni nem könnyű feladat. Gondolatait előttünk öntötte formába. Tanúi lehettünk annak, hogyan látja a műveket egy gyakorló művész. Látszott, nem igazán a szavak embere. Sokkal inkább korrigált volna, egy jól elhelyezett ecsetvonás minden szónál többet érhet. A művész-tanár segítő szándéka érződött bíráló megjegyzése is.

A kiállítók teljes listáját, a kiállított alkotásokat nincs mód felsorolni, ezért csak azokat említem, akiket Novák András kiemelt, vagy akiknek alkotása engem megragadott, vagy akiket már régebben ismerek. Akad a kiállítók közt sok pedagógus, rajztanár, porcelánfestő, divattervező, szobafestő, könyvelő, épületszobrász; hivatásos és amatőr egyaránt. A tanult és az autodidakta alkotó közt nem kell feltétlenül színvonalbeli különbségnek lennie, ha az amatőr igazán tehetséges. Sokat segíthetnek és segítenek a művész-táborok, alkotókörök, szabadiskolák. A kiállítók közt sokan vannak, akik előbbre járnak már ezen az úton, mások hátrébb, de minden alkotáson érződik a szeretet, amellyel elkészítették.

A mezőnyből messze kiemelkednek HEVESI NAGY ANIKÓ festményei Kedvelt anyaga most a

Őszi tárlat a Katona József Művelődési Központban I.

Méltán nevezik, s egyre gyakrabban a művészetek városának Gyomaendrődöt. Nyaranta nemzetközi művész-tábornak ad otthont a Bethlen Gábor Szakképző és Szakközépiskola, de számos helyen élő hivatásos, s még több amatőr művésszel is büszkélkedhetünk. Az ő számukra áhajtott bemutatkozási lehetőséget nyújtani a Művelődési Központban rendezett Őszi tárlat, amelyet a hagyományteremtés szándékával hoztak létre.

A kiállítás okt.12-től 22-ig volt látható. Huszonhárom művész adta be munkáját. A zsűri, amely a munkákat válogatta, két tagból; Szőke Sándor szobrászművészből és Pataj Pék festőből állt. A rendezés Hevesi Nagy Anikó és Cs. Nagy Lajos munkája. A tárlatot Novák András festőművész, főiskolai tanár nyitotta meg. A legkülönbébb műfajokban, stílusban és színvonalban dolgozó alkotók igazságos és a művészeknek a jövőre nézve eligazító véleményt mondani, a

pasztell, amellyel nagyon finoman bánik. Különösen megragadó "Kísérlet" című aktjának finom, de ugyanakkor plasztikus megformálása, és aranyfüsttel és olajjal készült "Corpusz"-a.

A város művészeti életének "nagy öregje" Honti Antal, aki Műhely Galériájában rendezett irodalmi és előadóstekkel egy időben, a közművelődésben is fontos szerepet játszott. Most "Napsütésben" című tempera képével visszanyúlt kedves témájához. Egy tanya napsütötte tornácát, vakító fehér falait ábrázolva ismét a régi "hontis" karakterét hozta.

A kiállításon szerepelt Dóvid unokája is egy "önarckép"-pel. Van kitől tanulnia. A családban mindenki rajzol, fest, irigylésre méltó háttér ez egy fiatal művészpalotának.

Novák úr nem említette külön Szabó Éva nevét, de akrillal készült "Patricia" című alakja nekem nagyon tetszett. Érdekes próbálkozás kis plakettje is. Jó volna több alkotását megismerni.

Juhász Sándor grafitiszürke terrakotta szobrai csodálattal szemléltem. Valóban, megállná a helyét nagy, országos gyűjteményekben is, az igazi nagyok között. "Judith"-ja kezében Holofernes fejével, büszke testtartással, diadalmasan hegyeskedő emlőivel nem elsősorban a Jeruzsálemet megmentő hősnő, inkább a férfiakon győzedelmet vett nő nem szimbóluma lehetne. A hősiesség ábrázolása helyett némi iróniát sejtet a Mester szándékai mögött. "Dan Quijote" c. szobrának feje és testtartása Henry Moor archaikus, mítikus szobraira emlékeztet. Hüen visszaadja a "bűsképű lovag" szelmalmok elleni e l s z á n t s á g á t. Recinante megformálása, hullámos farka, patái pedig dekoratív keretbe foglalja a kompozíciót.

(Folytatjuk)
BULA TERÉZ

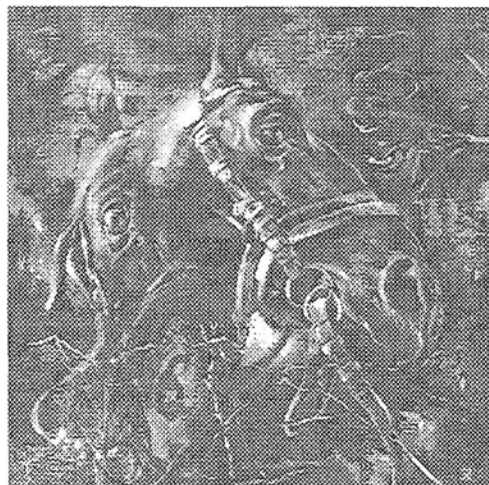

Foto: Hornok Ernő

HEVESI NAGY ANIKÓ: SZIMULTAN

Levél a szerkesztőséghez

(Részlet a levélből)

A VÁROSUNK c. folyóirat szeptemberi számában olvastam a megrendítő hírt: "elhunytt Ricsai Balázs tanár úr... agyinfarktus vetett véget áldásos, fáradhatatlan életének"

Tollat ragadtam, s le kellett írnom gondolataimat:

Igen, a hír megrendített, mert én azon szerencsés diákok egyike voltam, aki a tanítványa lehettem. 4 évig volt osztályfőnököm. Azt hiszem, kiváltságosnak mondhatom magam, hogy Ő volt az osztályfőnököm és orosz tanárom. Ma is magam elé tudom idézni a tanítási óráit, pedig annak már több mint 25 éve. Az Ő óráin sohasem unalkoztunk, vagy rendetlenkedtünk. Meg tudta szeretetni velünk az orosz nyelvet, pedig már akkor sem volt sikk ötösré megtanulni az orosz leckét.

Emlékszem arra is, hogy számtalanszor tartott osztályfőnöki óra helyett olyan tartalmas órákat, amit talán az életre nevelés óráinak nevezhetnénk. Arra is volt példa, ha úgy látta, hogy fáradt a társaság, félbehagyta a tanítást, és mesélt egy nagyon érdekes, de tanúságos történetet, vagy valami tréfával rázta föl az osztályt. Nem volt rest osztályfőnöki órán kivinni bennünket a szabadba, akár téli hideg volt, akár tavaszi napsütés. Hétfélegken klubdelutánokat szerveztünk, melyekről sohasem maradt távol. Ezeket szellemi-ügyességi vetélkedőket szerveztünk. Emlékeim között él egy őszi osztálykirándulás, amikor Nagylapos határában a közelgő vihar elől egy f csoport aló menekültünk. Hamarosan eleredt az eső, majdnem mindenki nyakig sáros lett, de olyan jó hangulatban tértünk haza, hogy a rossz idő okozta kellemetlenségből mi semmit nem éreztünk. Ha jól emlékszem, ez a kirándulás még dalok írására is ihlette az osztályt. Később aztán, ezt követik újabb dalok, s a 8. osztály végére már egy csokorra való rőtánk volt, amit magyar népdalok dallomára, s csak a mi osztályunkra jellemző szöveggel énekeltünk.

Szünidőben nyári munkát szervezett nekünk, hogy a szintén ő általa is szervezett eszperantó táborba könnyebben eljuthassunk.

Sorolhatnám még az emlékeket, de nem is olyan könnyű felidézni, hiszen 25 év alatt annyi minden történik az ember életében.

Elgondalkodom.

Aki ilyen tevékeny, hivatását, az életet ennyire szerető ember, mint amilyen Ő is volt, miért nem adatik meg neki a hosszú, békés időskor?

Feleletet nem várok senkitől, hiszen úgysem kaphatnék, csak így nem igazságos.

Békéscsaba, 1998. szeptember 26.

„ÉPFE“ - vállalkozó

közületi-, vállalkozói-, magánrendelőknél teljes körű építőipari, szakipari és festő munkákat, azok tervezését, szervezését,

lebonyolítását anyagbeszerzéssel vállalja.

ELLENŐRIZHETŐ REFERENCIÁKKAL RENDELKEZÜNK.

BARKAFA részlegünk igényes rendelőknek egyedi, művészi kivitelű faszobrász, fafaragó munkákat készíti.

Mintaterem, iroda: Gyomaendrőd, Blaha L. u. 12/1.

Vezető: Barta László

Tel: 06-60-481-041. (06-66-285-659) Fax: 06-66-386-896.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT ÉS KATALÓGUST!

GYERMEKPIÓ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.

(Öregszőlő, Kondorosi út)

Telefon: 06 60 485-788

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig

Bio papucs, szandál, klumpa

18-41-es méretig

ORVOSI

TANÁCSOK

Megfázás, meghűlés,
de nem influenza

A meleg nyári napokhoz képest jelentősen lehűlt a levegő és egyre és egyre inkább hűvösebbre fordul a levegő az őszi beköszöntével. Szervezetünk is kevésbé lesz ellenálló a betegségekkel szemben, így több lesz a megfázott, meghűlt beteg.

A megfázást, vagy meghűlést vírus okozza, heveny felső légúti megbetegedésként jelentkezik. Megfázás esetén a beteg náthás, köhög, fáj a torka, hőemelkedése, esetleg láza van, tehát főként hurutos tünetekkel jár ez a megbetegedés. Egyébként a meghűlés néhány napig tartó, önmagától is meggyógyuló betegség. Mivel vírus okozza antibiotikum adására nincs szükség, (az antibiotikumok ugyanis csak baktériumokra hatnak) a vírusok pedig maguktól is elpusztulnak.

Legfontosabb teendők a lázcsillapítás. A testhőmérsékletet lázmérővel kell mérni, nem elég a homlokra tett kézzel. Ha lázat tapasztalunk, lázcsillapítót kell adni a betegnek még mielőtt orvoshoz fordulnánk. Fontos ez a gyermekek esetében, mert 6 éves kor alatt láz esetén fokozott görcskészséggel kell számolni. A magas láz csillapítása kombináltan történjen; gyógyszeresen és fizikai módszerrel, ami a langyos vizes "priznicet" jelenti. Előbb gyógyszert adunk a betegnek, majd vizes ruhába csavarjuk, ezzel a sorrenddel elkerülhetjük a kellemetlen didergést.

Ma Magyarországon három csoportba sorolhatjuk a lázcsillapításra használatos gyógyszereket. Szalicilsav és származékai, priazonon származékok és a paracetamol készítmények. Szalicilatokat (mint pl.: Aspirin, Istipyrin, Kalmopyrin) főként felnőtteknek használunk. gyermekkorban nem ezek a készítmények az elsőként választandó szerek. A priazonon származékok (mint pl.: az Aminophenazon tableta, kúp, Germicid tableta, kúp, vagy az Algopyrin) a 38 C. fok fölötti lázat is képesek csillapítani, naponta négyszer lehet alkalmazni, 7 éves kor fölött általában a felnőtt adagot adjuk. Az elmúlt évtizedben lázcsillapításra az első választandó szerré a paracetamol készítmények léptek elő. Kevesebb mellékhatásuk van, mint a priazonon származékoknak, de nagyobb adagokban óvatosan kell bánni velük, májkárosító hatásuk lehet. Paracetamol hatóanyagokat tartalmaznak a Panadol készítmények, tabletták és szirup, Paracetamol-K szirup, Rubophen tableta, kúp és szirup, Mexalen tableta és kúp, stb.: Látható, milyen sokféle készítmény kapható ugyanazon hatóanyag tartalommal. Kérjen a beteg vagy hozzátartozója segítséget az eligazításhoz szakembertől a gyógyszerésztől.

A meghűlés, vagy megfázás másik jellegzetessége a nátha. Fontos orrcseppekkel csökkenteni a orrnyálkahártya duzzanatát, mert ha a melléküregek szellőzése nem biztosított, arcüreggyulladás, vagy középfülgyulladás is kialakulhat. A náthás betegnek sok folyadékot kell fogyasztania, mert a folyadékfogyasztás hozzájárul a gyógyuláshoz. Ilyenkor ugyanis nagy a folyadékvesztés, amit pótolni kell. Megemelkedik a napi C vitamin szükséglet, melyet akár C vitamin filmtabletta, rágótabletta, vagy pezsgőtabletta fogyasztásával pótolhatunk.

A beteg, - legyen az felnőtt, vagy gyermek - általában étvágytalan. Az évszt ne erőltessük, mert nem attól a néhány falattól fog meggyógyulni, sokkal fontosabb a folyadék és vitamin pótlása.

Tóthné Diószegi Anna

A KERTBARÁT KÖR ÜZENI...

Borbetegségek és borhibák

I. BORBETEGSÉGEK

Bizonyára már sokan lefejtették az új borukat. Amennyiben még nem, úgy azt haladéktalanul tegyék meg. Talán most is vannak még olyan szőlőtermesztő gazdák, akik halogadják a fejtést, mert a régi hagyomány alapján azt hiszik, hogy a hosszabb ideig való seprőn tartás hasznos a bor számára. Negyven évvel ez előtt egy idős bácsi nekem azt mondta, hogy hagyni kell az "ágyán" (seprőn) a bort, had írjen.

A seprő, a hordó alján összefüggő üledék, azonban nagyon könnyen bomló anyag, mely sok fehérjét, elhalt élesztősejtet, egyéb salakanyagot tartalmaz, így kellemetlen ízt és szagot adhat, s megzavarja a bor harmonikus fejlődését. A rothadt szőlőből nyert italokat (ez vonatkozik a gyümölcsborokra is) mindig korábban fejtjük, mert könnyebben romlanak.

Mint mindenre, úgy a szőlészetre és borászatra is érvényes az, hogy elméleti ismeret és gyakorlati tapasztalat egymást nem nélkülözheti.

Barnatörés

Hibásan erjedt, rothadt szőlőből készült, levegővel érintkező borban a penészgombák által termelt anyag okozza a betegséget. Zavaros lesz, kezdetben sárgásbarna, majd kávébarna színűvé válik. Íze, szaga kellemetlen. Kénezással (borkén) rendszeres fejtéssel előzhető meg.

A bor virágosodása

Alacsony mallowand fokú boroknál fordul elő. A tároló edény fel nem töltése miatt a bor érintkezik a levegővel, és ezáltal felületén virághártya képződik, melynek eredménye a zavarosság és ízváltozás. Védekezés: A rendszeres feltöltés, kénezés. A virághártya eltávolítása úgy történik, hogy feltöltéskor a hártyát a gumicsővel átszűrjük és a levezetett bor felnyomja a hártyát, melyet könnyen eltávolíthatunk, vagy lefejtjük a bort és a tárolóedény alján marad a virághártya.

Ecetesedés

Ecetbaktériumok okozzák akkor, ha a bor levegővel érintkezik,

valamint magas a kamra hőmérséklete. Védekezés: Darabban ne hagyjuk a bort, borként használjunk és nagyon fontos a tisztaság.

Tejsavas erjedés

Tejsavbaktériumok okozzák. Csípős, szúrós, káposztalére emlékeztető szaga van. Íze savanykás, émelyítő. Magas hőmérsékleten történő (28 C fok) erjesztéskor (must) kezdenek elszaporodni az említett baktériumok, ugyanakkor az élesztőgombák, erjesztő baktériumok pusztulnak, legyengülnek. Tökéletesen musterjedéskor is felléphet a tejsavas erjedés. Megelőzés: a must erjedésekor a hőmérséklet 28 C. fok fölé ne emelkedjen. Ha mégis, úgy azonnal átfejtéssel hűtsük le és borként adjunk hozzá. (100 literhez 10-20 grammot.)

II. BORHIBÁK

Záptojásszag

Az újborban fordul elő. Fejtéssel, szellőztetéssel, kénezéssel megszüntethető.

Penészíz, dohosság

Rosszul kezelt, nem kénezett hordó esetében fordul elő. Sokáig üresen álló hordót használat előtt forrázzuk ki.

Fémízű bor

Fém edényben tároltuk a mustot és a bort.

Seprőíz

A seprő bomlása, rothadása okozza meleg helyiségben. (zavaros, dögszagú a bor.)

Egéríz

Csemege boroknál fordul elő, melyet sokáig tartottak a seprőn. Kellemetlen a bor szaga, íze. Időben történt fejtéssel megelőzhető.

Nyúlósodás

Új, fiatal boroknál fordul elő. Sűrű olajszerűen folyik. Kénezással, átfejtéssel megszüntethető. Kései első-fejtés után jelentkezik. Ennek is a nem időben történő fejtés az oka.

Láthatjuk tehát, hogy mennyire fontos az előírások betartása, mert ellenkező esetben a borban kellemetlen elváltozások léphetnek fel.

AZ ŐSZI LOMBÉGETÉS ELŐNYEI

Gyümölcstermő növényeink kórokozóinak jelentős része, és nagyon sok rovar a lehullott, fertőzött leveleken telel át. Áttelelésüket megakadályozhatjuk, ha a lehullott leveleket összegereblyézzük és elégetjük. Az elégetéshez hasonlóan eredményes, ha a lehullott fertőzött leveleket a talajba forgatjuk, vagy elássuk. Semmi esetre se használjuk a gyümölcsfáink, gyümölcstermő bokraink lehullott, fertőzött leveleit dísznövényeink, örökzöldjeink takarására. A kórokozók itt is átvészelik a telet, kiszabadulnak a szaporító képletei, (rovarok petéi, növények spórái) majd fertőzik a gazdanövényeinket.

ŐSZI TALAJMUNKA

A kert őszi ásásának több célja van:

fellazítja a talajt, alkalmassá teszi a téli csapadék befogadására és tárolására, minél több vizet köt meg a gyökérzóna, annál később kell kezdeni az öntözést tavasszal, levegő kerül a talajba.

Az ásással fellazított talajt a téli fagy mállasztja, felaprósítja. Kedvező feltételekhez jutván a talajbaktériumok a szerves trágyát lebontják ásványi sókká. Fontos, hogy mélyen ássunk! A kiemelt talajszelet alsó és felső rétege cserélődjék, az ásott terület ne egyengessük, mert a levegő és a víz befogadóképességét rontanánk.

HUNYA ALAJOS

"Méretes lábbeli készítést
mérsékelt felárral vál-
lalunk."

35-től 42-es méretig.

SEURO MODELL BT.

Fő út 57. (Volt Napkeleti vendéglő helyén)

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta. * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323 * Szerkesztők: Bula Teréz, Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi Mária, Marsiné Giricz Erzsébet, Márton Gábor, Stark László * Felelős kiadó: Vaszkó András * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * Készült: Pelyva házinyomda, Gyomaendrőd, Fő út 81/1

Interneten: <http://www.szikszi.hu/isk/gellert/> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu